

FAGFORBUNDET

Hefte 4

Sak 5

Yrkesseksjonens hovedlinjer
2025–2029

-
- Sak 5.1 Yrkesseksjonsstyrets innstilling
-
- Sak 5.2 Innkomne forslag
-

Innhold

Sak 5.1 Yrkesseksjonsstyrets innstilling	2
1.1 Velferdsstaten	2
1.2 Bærekraftig utvikling – fellesskap, klima og miljø	2
1.3 Mangfold, inkludering og likestilling	2
1.4 Kompetanse	3
1.5 Tverrfaglig samarbeid	4
1.6 Arbeidsmiljø	4
1.7 Det digitale arbeidslivet	4
1.8 Frivillighet og innbyggerinvolvering	5
1.9 Sikkerhet og Beredskap.....	5
2. Kirke og gravplass	6
2.1 Kirke	6
2.2 Gravplass.....	7
3. Kultur.....	7
3.1 Offentlig kultur	8
3.2 Bibliotek	8
3.3 Kultur og fritid for barn og unge	9
3.4 Scenekunst.....	9
4. Oppvekst.....	10
4.1 Barnehage.....	11
4.2 Skolefritidsordning (SFO).....	12
4.3 Skole.....	12
Sak 5.2 Innkomne forslag	14

Sak 5.1 Yrkesseksjonsstyrets innstilling

1 1.1 Velferdsstaten

2 Fagbevegelsen har gått i bresjen for et mer likestilt samfunn, med rettigheter til helsehjelp,
3 utdanning og sosial trygghet. Likevel ser vi nå at classeskillene blir tydeligere, og mange
4 havner i varig utenforskap.

5 Fagforbundet mener det er viktig å sikre de felles velferdsordningene, som gode skoler,
6 SFO og barnehager, likeverdig gravferdsordninger, og attraktive kultur-, bibliotek og fritids-
7 tilbud i hele landet. De felles arenaene bidrar til å utjevne forskjeller. Å arbeide med gode
8 fellesarenaer for læring, opplevelser og de store høytidene, er meningsfullt og må aner-
9 kjennes. Fagforbundet må aldri gi opp kampen for et mer rettferdig samfunn.

10 Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

11 1.1.1. Arbeide for å sikre gode fellesarenaer

12 1.1.2 Arbeide for å redusere ulikheter i levekår

13 1.2 Bærekraftig utvikling – fellesskap, klima og miljø

14 Generelt er det god sammenheng mellom FNs bærekraftsmål og Fagforbundets verdier,
15 oppsummert i «omtanke, solidaritet og samhold – OSS». Som yrkesseksjon har vi et ansvar
16 for å skape sammenheng mellom overordnede mål og yrkesfaglige perspektiv. En side av
17 dette handler om å bidra til at forbundet og virksomhetene medlemmene våre arbeider i
18 viser miljøansvar. Virksomheten i sektorene våre viser at livet er mer enn økonomisk vekst
19 og materielle goder.

20 Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

21 1.2.1. Sørge for at miljø og bærekraft blir en del av det yrkespolitiske arbeidet

22 1.3 Mangfold, inkludering og likestilling

23 Fagforbundet må bidra til at mangfold, inkludering og likestilling oppnås i praksis. Som an-
24 satte, kolleger og medmennesker skal vi arbeide aktivt mot alle former for diskriminering,
25 rasisme, ekskludering og utenforskap.

26 I oppfølgingen av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport er det viktig å sikre at det
27 samiske folk – og kvenfolket – har de samme muligheter til å sikre og utvikle språk, kultur
28 og samfunnsliv på lik linje med resten av samfunnet.

29 Kulturlivet og felles arenaer må speile mangfoldet. Det må være mulig for alle å bruke sin
30 stemme og uttrykke seg gjennom kunst og kultur.

31 **Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:**

32 1.3.1 Arbeide for mer kunnskap om inkludering og mangfold

33 1.3.2 Arbeide for å sikre trygge og inkluderende arbeidsmiljøer der alle kan være åpne
34 om sin identitet uten frykt for diskriminering.

35 1.3.3 Arbeide for å styrke nasjonale minoriteters språk og kultur i skole, SFO og
36 barnehage

37 **1.4 Kompetanse**

38 Arbeidslivet krever et mangfold av kompetanse, og det er viktig at vi anerkjenner bredden
39 i dette. Realkompetanse må verdsettes, og ansatte med praktisk erfaring og teoretisk ut-
40 danning må lære av og utfylle hverandres kompetanse. Det må være tid til å lære av hver-
41 andre gjennom refleksjoner og erfaringsdeling i arbeidshverdagen.

42 Norge trenger flere fagarbeidere. Utdanningsløpet må bidra til å bygge yrkesstolthet, og
43 læringer må få tid og mulighet til å prøve ut målene i læreplanen. Det må være enklere å få
44 læreplass og fullføre utdanningsløpet

45 Fagforbundet mener barne- og ungdomsarbeideren har en sentral plass i oppvekstsektoren. Deres praktisk-pedagogiske kompetanse er viktig for å utvikle en mer praktisk skole, og for å gi barn og unge gode læringsmuligheter. Sammen med andre ansatte i barnehage, sfo/skole og fritidsklubber, utgjør de en viktig del av laget rundt barn og unge.

49 Fagforbundet skal sørge for at våre medlemmer i barnehage og skole blir inkludert i system for kompetanse – og karriereutvikling.

51 **Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:**

52 1.4.1. Arbeide for at alle yrkesgrupper har en reell mulighet til faglig utvikling,
53 enten gjennom arbeidsplassbaserte ordninger, fagskoler eller høyere utdanning.

54 1.4.2. Arbeide for å opprettholde og videreutvikle studietilbud på fagskole-, universitet
55 og høyskolenivå

56 1.4.3. Arbeide for at alle får dokumentert sin kompetanse for å kunne ta fagbrev og
57 videreutdanning

58 1.4.4 Arbeide for at alle ansatte i barnehage, skole, SFO og fag- og yrkesopplæringa blir
59 inkludert i den statlige kompetanse-ordningen.

60 1.4.5 Arbeide for at det finnes ordninger lokalt for at ansatte skal kunne fullføre sitt
61 utdanningsløp.

62 1.5 Tverrfaglig samarbeid

63 Fagforbundet har en viktig yrkesfaglig og yrkespolitisk oppgave i å synliggjøre hva tverrfaglighet er, og at det omfatter alle yrkesgrupper.

65 Det er et lederansvar å sørge for god utnytting av ressurser, og verdien av tverrfaglighet må
66 gjøres tydelig. Det kan ikke være opp til enkeltpersoner om en vil samarbeide på tvers av
67 fag og tjenester.

68 Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

69 1.5.1. Arbeide for å fremme tverrfaglig samarbeid på alle arbeidsplasser

70 1.5.2. Være en pådriver for samarbeid på tvers av fag, tjenester og sektorer.

71 1.6 Arbeidsmiljø

72 Alle ansatte skal ha trygge og gode arbeidsforhold. En forutsetning for dette er at arbeids-
73 plassen har et systematisk HMS-arbeid. Dette sikres best ved at ledelse, tillitsvalgte og
74 vernetjenesten samarbeider.

75 De største utfordringene for arbeidsmiljøet blant våre yrkesgrupper er utsatthet for vold og
76 trusler, lav bemanning og mangelfulle ordninger for arbeidstøy.

77 Trivsel og trygghet i arbeidslivet er avgjørende for den enkeltes livskvalitet. En arbeidsplass
78 som ikke tilfredsstiller kravene til fysisk og psykososialt arbeidsmiljø, er en viktig årsak til
79 sykdom og sykefravær blant de ansatte.

80 Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

81 1.6.1. Arbeide for å synliggjøre sammenhengen mellom tilstrekkelig bemanning,
82 kvalitet i tjenesten og godt arbeidsmiljø.

83 1.6.2 Arbeide for at det gis verneutstyr som forebygger hørselsskader og andre
84 belastningsskader.

85 1.6.3 Arbeide for at alle arbeidsplasser har rutiner for avviksrapportering, og at
86 avvikene følges opp med forbedringstiltak.

87 1.6.4 Arbeide for å bekjempe netthets som trakassering, sjikane og trusler om vold.

88 1.6.5 Arbeide for at alle ansatte får hensiktsmessig utstyr og arbeidstøy.

89 1.6.6 Arbeide for å sikre opplæring i systematisk HMS-arbeid

90 1.7 Det digitale arbeidslivet

91 Digitale ressurser og kunnskap varierer sterkt. Det er store forskjeller på arbeidsplasser i
92 hvilken grad digitale systemer, utstyr og opplæring er prioritert, og hvilke yrkesgrupper som
93 har tilgang til eget utstyr på arbeidsplassen.

94 Mange møter digitaliseringens skyggesider, som mobbing og netthets, enten som direkte
95 berørte, eller ved at de arbeider med barn og unge.

96	Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:
97	
98	1.7.1 Arbeide for at arbeidsgiver sørger for at alle ansatte har tilgang til nødvendig
99	digitalt utstyr på arbeidsplassen.
100	1.7.2 Arbeide for at alle ansatte får opplæring i teknologi som brukes på arbeidsplassen.
101	1.7.3 Arbeide for at ansatte får kunnskap om utfordringer og muligheter knyttet til
102	personvern og kunstig intelligens.
103	1.8 Frivillighet og innbyggerinvolvering
104	Frivillige organisasjoner har en viktig funksjon som inkluderende møteplasser, og arenaer
105	for læring og nærdemokrati.
106	Ansatte i menigheter, oppvekst, kultur- og fritidssektoren er i en særstilling ved at de orga-
107	niserer frivillig arbeid og driver demokratiske medvirkningsprosesser.
108	Fagforbundet mener at offentlige tjenester skal være i offentlig regi, fast ansatte sikrer
109	kompetanse og stabilitet, frivilligheten kan her være et supplement.
110	Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:
111	1.8.1 Arbeide for at tjenester finansiert av det offentlige, med krav til kompetanse og
112	stabilitet, skal driftes i egen regi.
113	1.8.2 Arbeide for at tillitsvalgte, gjennom partssamarbeidet, kjenner til viktigheten av og
114	utfordringene knyttet til frivilligheten.
115	1.8.3 Arbeide for frivillighetspolitikk som ivaretar fagmiljøene.
116	1.9 Sikkerhet og Beredskap
117	I et lokalsamfunn rammes alle hvis kriser oppstår, og alle må være forberedt og trent på
118	egen rolle i beredskapsarbeidet. Kommunene skal med utgangspunkt i risiko- og sårbar-
119	hetsanalysen utarbeide en overordnet beredskapsplan.
120	Yrkesseksjonens medlemsgrupper er sentrale i kommunenes beredskap.
121	Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:
122	1.9.1. Arbeide for at tillitsvalgte og alle ansatte kjenner til beredskapsplan for sin
123	arbeidsplass og at alle ansatte får delta i beredskapsøvelser
124	1.9.2. Arbeide for at det er beredskap på krematorier og gravplasser for å møte kriser
125	med mange dødsfall.
126	1.9.3. Arbeide for at alle ansatte i oppvekstsektoren er i stand til å ta vare på barn og unge
127	dersom en alvorlig hendelse skulle skje.
128	1.9.4. Arbeide for at samfunnet har beredskap og møteplasser for å sikre og formidle
129	uavhengig informasjon
130	1.9.5. Arbeide for et uavhengig og sterkt kunst- og kulturliv som bidrar til offentlig debatt
131	og verner om ytringsfriheten.

2. Kirke og gravplass

Virksomhetene i kirke- og gravferdssektoren preges av stor faglig bredde. Samtidig er det totale antallet ansatte innenfor de ulike yrkesgruppene lavt. Dette gir begrensede ressurser til utvikling av kurs og andre faglige tiltak. Derfor må tilgjengelige midler benyttes mest mulig målrettet.

Fagforbundet spiller en viktig rolle i det sentrale, yrkesfaglige OU-samarbeidet i KA. Fagforbundet må arbeide for at vår politikk kan ivaretas best mulig innenfor den vedtatte organiseringen av Den norske kirke.

Gravplass vil fortsatt være en viktig del av lokalkirkens virksomhet mange plasser, men vi må være forberedt på at flere kommuner ønsker å overta ansvaret.

Med økt kremasjonsprosent vil denne delen av gravplass-sektoren få større oppmerksomhet i tiden som kommer. Behovet for kremasjonskapasitet peker mot regionale løsninger, der former for interkommunale avtaler eller selskaper må bli alternativer til de private aktørene som nå ønsker å bygge krematorier flere steder i Norge.

2.1 Kirke

Fagforbundet ønsker en åpen og inkluderende folkekirke. Både som trossamfunn og som forvalter av fellesverdier på vegne av hele samfunnet. Kirken må kunne tilby meningsfulle fellesskap og aktiviteter for alle som ønsker det, i egen regi, og i samarbeid med andre aktører i lokalsamfunnet. Den norske kirke har en helt spesiell rolle som kultur- og tradisjonsbærer. Det stiller krav til kirkens forvaltning av fellesskapets interesser. Alle yrkesgruppers betydning for å lykkes i dette må tydeliggjøres på alle nivåer i organisasjonen.

Som trossamfunn har Den norske kirke krav på selvstyre og mulighet for formålstjenlige rammer rundt gudstjenestefeiring og trosfellesskap i menigheten. For å lykkes med dette, er det avgjørende at Den norske kirke i begge arbeidsgiverlinjer, ser hele laget og arbeider med kompetanseutvikling for alle yrkesgrupper.

Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

2.1.1 Arbeide for å sikre Den norske kirkes rolle som en landsdekkende folkekirke med tilstrekkelig bemanning og finansiering i hele landet.

2.1.2 Arbeide for at de praktiske kirkefagene innen drift og administrasjon blir anerkjent

2.1.3. Arbeide for at kirkelige arbeidsplasser skal ha en kultur for faste og hele stillinger, godt tverrfaglig kollegafellesskap og en faglig forsvarlig ivaretagelse av arbeidsgiveransvaret.

2.1.4 Bidra til å styrke rekrutteringen til kirkelige stillinger og gjøre Den norske kirke til en attraktiv arbeidsplass, blant annet ved å jobbe for at arbeidsgiver må legge til rette for at ansatte kan kombinere arbeid og utdanning, som cand.theol.-grad og relevante fagbrev.

168 2.2 Gravplass

169 Fagforbundet arbeider for økt bevissthet hos ansatte, befolkning og beslutningstakere om
170 velferdsdimensjonen ved de offentlige gravferdstjenestene. Gravplassloven gir kirkelig
171 fellesråd og kommuner et ansvar som gravferdsforvaltning for alle innbyggere.

172 Økt kremasjonsprosent og påtrykk for å bygge private krematorier har vist at lovgivningen
173 har store svakheter når det gjelder å definere krematoriernes samfunnsoppdrag og plass i
174 de offentlige gravplass-tjenestene. Det samme gjelder nødvendig regulering av gravplas-
175 sektorens beredskapsansvar i forbindelse med pandemier, krig og større ulykker. Uavklarte
176 ansvarsforhold og mangelfull planlegging vil få store konsekvenser for samfunnet og for
177 ansatte i sektoren.

178 Fagforbundet arbeider for full likestilling mellom kremasjon og kistebegravelse, med
179 avvikling av kremasjonsavgiften.

180 Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

181 2.2.1 Arbeide for at nødvendig utbygging av kremasjonskapasitet i hele landet skjer
182 i offentlig regi.

183 2.2.2 Fortsatt rette nødvendig oppmerksomhet mot arbeidsmiljøproblemet med
184 manglende nedbrytning på gravplasser.

185 2.2.3. Arbeide for gode rammebetingelser rundt krematørens yrkesutøvelse og en
186 organisering av krematoriene som er i tråd med Fagforbundets velferds- og
187 beredskapspolitikk generelt.

188 2.2.4 Arbeide for en egen budsjett- og regnskapslinje for gravplass.

189 3. Kultur

190 Kunst- og kulturopplevelser utvikles i et samarbeid mellom profesjonell, offentlig og frivillig
191 kultursektor. Kultur og scenekunst har en stor egenverdi, men kan også spille en viktig rolle
192 i forebyggende og helsefremmende arbeid. Det forutsetter en sterk og kompetent kulturs-
193 ektor, lokalt og sentralt.

194 Kultur er et felles gode og et felles ansvar. Det må legges til rette for at alle kan oppleve og
195 delta i kunst- og kulturaktiviteter. Barn og unge må få kunst- og kulturopplevelser i skolen,
196 blant annet gjennom etablerte ordninger som Den kulturelle skolesekken.

197 Ansatte i bibliotek, fritidsklubber og kulturskoler utgjør den kulturelle grunnmuren og er en
198 viktig del av befolkningens kulturtilbud.

199 For å styrke og bevare kunst- og kulturinstitusjoners rolle som arenaer for ytringsfrihet
200 og samfunnskritikk, er det viktig at de får reelle muligheter til å utøve sitt virke fritt og
201 uavhengig. Kino og kulturhus er viktige kultur- og formidlingsarenaer, og må ikke styres
202 utelukkende av kommersielle hensyn.

203 3.1 Offentlig kultur

204 Kulturloven pålegger det offentlige å legge til rette for at alle skal kunne utøve og oppleve
205 kultur. Loven må gjøres kjent og tas i bruk.

206 Kunstnere og kulturarbeidere spiller en sentral rolle for utvikling av lokal stedsidentitet,
207 frivillighet, integrering og innovasjon. Offentlig ansatte kulturarbeidere er et bindeledd
208 mellom kommunen og det frivillige kulturlivet, mellom profesjonelle utøvere og lokale
209 amatører. Rollen som tilretteleggere og pådrivere bør synliggjøres og anerkjennes.

210 Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

- 211 3.1.1 Arbeide for at kunst- og kulturkompetanse anerkjennes som en viktig ressurs i
212 samfunnet.
- 213 3.1.2 Arbeide for et kulturliv med større mangfold blant produsenter, ansatte, utøvere
214 og publikum
- 215 3.1.3 Arbeide for en sterk kunst- og kultursektor som kan styrke kulturens egenverdi
216 og bidra til at kunst og kultur kan være et viktig virkemiddel
- 217 3.1.4 Arbeide for at museer har ressurser til å forvalte og formidle kulturarven.
- 218 3.1.5 Arbeide for at kulturloven blir gjort kjent og respektert som et rammeverk for
219 kulturpolitikk
- 220 3.1.6. Arbeide for at kunstnere og kulturarbeidere skal kunne leve av sitt arbeid gjennom
221 rettferdig betaling og stabile vilkår.

222 3.2 Bibliotek

223 Bibliotekene er attraktive og viktige møteplasser i lokalsamfunnet. Nasjonal bibliotekutvik-
224 ling har bidratt til at nye grupper bruker biblioteket, til kulturarrangementer, møter, aktivite-
225 ter, spill og digital bistand. Biblioteket er et lavterskeltilbud som er åpent for alle, og trenger
226 tilstrekkelig bemanning til å møte de ulike brukergruppenes behov.

227 Bibliotekene spiller en kritisk rolle i beredskap ved å sikre tilgang til kvalitetssikret informa-
228 sjon og styrke befolkningens motstandsdyktighet mot desinformasjon og falske nyheter.
229 Bibliotekansatte forvalter en samfunnskritisk rolle som fremmer demokratisk stabilitet og
230 tillit i krisetider, som må anerkjennes i beredskapsplanlegging.

231 Bibliotekets funksjon som demokratisk debattarena forutsetter at biblioteksjefen har et
232 tydelig redaktøransvar for debatter og arrangementer.

233 I mindre bibliotek blir det stor spredning på oppgaver, mens storbybibliotekene har gått
234 i retning av spesialisering og mer ensretting av arbeidsoppgavene. Bibliotekansatte må
235 kunne påvirke sin arbeidshverdag og oppgaver.

236 Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

237 3.2.1 Arbeide for at folkebiblioteket får rammevilkår for som gjør det mulig å være en
238 aktiv møteplass for kunnskap, debatt og kulturformidling.

239 3.2.2 Arbeide for at biblioteket får tilført ressurser og kompetanse for å ivareta
240 kjerneoppgavene og møte nye oppgaver og brukergrupper

241 3.2.3 Arbeide for at bibliotekene deltar i internasjonalt biblioteksamarbeid

242 3.2.4 Arbeide for at fylkesbibliotekene fortsatt har en støttende, utviklende og
243 koordinerende rolle

244 3.3 Kultur og fritid for barn og unge

245 Fagforbundet mener at fritidsklubber skal driftes kommunalt og være lovpålagt. Det er
246 offentlig drift som best sikrer kvalitet og stabilitet i tilbudet, slik at fritidsklubb kan være en
247 attraktiv arbeidsplass.

248 Gode kultur- og fritidstilbud for barn og unge forutsetter kompetente ansatte, som kan
249 jobbe langsiktig og tverrfaglig. De som møter og arbeider med barn og ungdom utenfor
250 skoletida må inkluderes i det tverrfaglige samarbeidet.

251 Et bedre utbygd kompetansetilbud vil gi flere arbeidsmuligheter, og bedre muligheten for
252 større stillinger. Etablerte og anerkjente tilbud på fagskoler, universitet og høyskoler vil
253 gjøre det mer attraktivt å satse på arbeid med barn og unge, og utvikle ny kunnskap.

254 Kulturaktiviteter kan fungere som sosiale fellesskap og døråpnere for de mest utsatte ung-
255 dommene. Her har utekontakter en viktig funksjon, i skjæringspunktet mellom kulturfaglig
256 og sosialfaglig arbeid.

257 Kulturskolen er en viktig opplæringsarena innen kunst- og kulturfag tilpasset ulike alders-
258 grupper. Målet er å bidra til å bygge barn og unges estetiske, sosiale og kulturelle kom-
259 petanse, og evne til kritisk refleksjon og selvstendige valg. Kulturskolen skal ivareta både
260 bredde og talent, og ha et variert tilbud.

261 Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

262 3.3.1 Arbeide for at ansatte i fritidsklubber, utekontakter og kulturskoler skal ha
263 forutsigbare og trygge rammevilkår.

264 3.3.2 Arbeide for å videreutvikle kompetansetilbudet til ansatte i fritidsklubber,
265 utekontakter og kulturskoler.

266 3.3.3. Arbeide for at ansatte i fritidsklubber, utekontakt og kulturskole inkluderes
267 i det tverrfaglige samarbeidet i kommunen

268 3.4 Scenekunst

269 Fagforbundet vil jobbe for at scenekunsten er tilgjengelig for hele befolkningen, og at alle
270 yrkesgrupper i feltet – kunstnere, teknikere, ansatte i publikumsområdene, læringer og
271 studenter – skal ha trygge arbeidsforhold.

272 Scenekunstfeltet bidrar til ytringsfrihet, demokrati og kulturelt mangfold. Feltet står overfor
273 en rekke kulturpolitiske utfordringer som krever politisk vilje, langsiktige løsninger og forut-
274 sigbare økonomiske rammer. Den nasjonale infrastrukturen omfatter nasjonale og regio-
275 nale kulturarenaer som sammen skal sørge for kunst – og kulturopplevelser i hele landet,
276 og for alle kunstformer. Denne må sikres muligheter for vekst og utvikling.

277 Det er behov for styrket finansiering, bedre støtteordninger og investering i teknisk infra-
278 struktur. Scenekunstinstitusjonene må ha mulighet til å utvikle ny norsk dramatikk og ivare-
279 ta kunstnerisk kvalitet. En sterk scenekunstsektor krever helhetlig kulturpolitikk

280 Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

- 281 3.4.1 Arbeide for en sterk og mangfoldig scenekunstsektor med forutsigbare og
282 rettferdige rammevilkår.
- 283 3.4.2 Arbeide for at det investeres i kulturbygg og teknisk infrastruktur som sikrer
284 sikkerhet og høy kunstnerisk kvalitet.
- 285 3.4.3 Arbeide for at ny norsk dramatikk får gode vilkår gjennom styrket
286 institusjonsøkonomi og incentiv-ordninger.
- 287 3.4.4 Arbeide for å bevare og videreføre verneverdige fag og håndverkstradisjoner
288 innen scenekunstfeltet

289 4. Oppvekst

290 Fagforbundet mener barnehage, skole og SFO er blant de viktigste fellesarenaene vi har.
291 Gode barnehager og skoler/sfo bidrar til at barn og unge blir inkludert i trygge fellesskap.

292 Kompetente og trygge ansatte er en forutsetning for at barn og unge får gode hverdager.

293 Ansatte må ha tid og rom til å planlegge, utføre, vurdere, evaluere og dokumentere
294 arbeidet. Det må være rom for refleksjon og erfaringsutveksling.

295 Regjeringen har en nullvisjon for utenforskap, de vil arbeide med å redusere økonomis-
296 ke og sosiale forskjeller. Dette vil kreve et bredt samarbeid og tidlig innsats, for å gi alle
297 familier en god start. I dette arbeidet vil barnehager, SFO, skoler og fritidsklubber ha en
298 viktig rolle.

299 Oppvekstreformen skal sikre at kommunens ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å
300 oppdage og vurdere barn og unges behov for tilrettelegging og opplæring.

301 Alle barn har rett på en trygg barndom, hvor lek og fritid har en egenverdi. Det må være
302 tilstrekkelig bemanning og høy kvalitet i barnehage, skole og SFO – for alle barn!

303 Fagforbundet er en del av Partnerskap mot mobbing, og skal aktivt arbeide for trygge og
304 inkluderende barnehager, skole/sfo og fritidstilbud. Trygge og inkluderende miljøer forut-
305 setter trygge voksne som har kompetanse til å forebygge at mobbing skjer. De ansatte må
306 ha kompetanse til å vurdere tiltak, og bidra til trygge miljøer.

307 Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

- 308 4.0.1 Arbeide for at personalgruppa i barnehage, skole/sfo og fritida speiler mangfoldet
309 i befolkningen
- 310 4.0.2 Arbeide for at alle ansatte i barnehage, SFO, skole og fritidsaktiviteter får kunnskap
311 om mobbing og rutinene på den enkelte arbeidsplass
- 312 4.0.3 Arbeide for gode overganger mellom barnehage, SFO, skole og gjennom hele
313 utdanningsløpet.
- 314 4.0.4 Arbeide for et godt og konstruktivt samarbeid med foreldreutvalgene.
- 315 4.0.5. Arbeide for en leksefri skole fra 1.–4.klasse, for å sikre mer tid til lek, hvile og sosial
316 utvikling i barnas fritid.

317 4.1 Barnehage

318 Fagforbundet mener barnehagen skal legge til rette for lek og læring ut ifra barns alder,
319 interesser og funksjonsnivå. God barnehagekvalitet handler om antall ansatte og kompe-
320 tansen som finnes i personalgruppen Pedagogiske ledere må ha tid og rom til å lede det
321 pedagogiske arbeidet i barnehagen, og sørge for at alle barn får et tilrettelagt tilbud. Alle
322 ansatte må ha tid til å planlegge, og gjennomføre de ulike pedagogiske aktivitetene for
323 barnegruppen som helhet og det enkelte barn.

324 Vi trenger utdannede barne- og ungdomsarbeidere i fagarbeiderstillinger og utdannede
325 barnehagelærere i pedagogstillinger.

326 Det er få menn som velger barnehagen som sin arbeidsplass. Vi trenger mer kunnskap om
327 utfordringene menn som jobber i barnehage møter.

328 Barnehagen skal ha en bemanning som ivaretar tjenesten som en pedagogisk virksomhet.
329 Det pedagogiske planleggingsarbeidet skal ikke gå utover antall ansatte som er sammen
330 med barna.

331 Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

- 332 4.1.1 Arbeide for å gjøre «Veilederen for tilstrekkelig bemanning i barnehagen» kjent i
333 sektoren, og dokumentere hvordan bemanningen påvirker kvaliteten i det
334 pedagogiske arbeidet i barnehagen.
- 335 4.1.2 Arbeide for å synliggjøre, beholde og rekruttere menn til barnehagene
- 336 4.1.3 Arbeide for at ansatte i barnehagen får brukt sin kompetanse i det pedagogiske
337 arbeid.
- 338 4.1.4 Arbeide for at ansattrepresentanten i barnehagens samarbeidsutvalg får
339 kunnskap om utvalgets oppgaver og rolle, og gjennom det styrke samarbeidet
340 med foreldre.

341 4.2 Skolefritidsordning (SFO)

342 Fagforbundet mener SFO skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med ut-
343 gangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna, og gi barna omsorg og tilsyn.
344 SFO skal utvikle fellesskap og ivareta barns rettigheter til fritid og deres medbestemmelse.

345 Dette krever faglig forsvarlig bemanning med ansatte i hele stillinger, som har tid til plan-
346 legging, medvirkning, samarbeid og utviklingsarbeid

347 Nytt nasjonalt system for kompetanse- og karriereutvikling må inkludere ansatte i SFO, og
348 det må legges til rette for at de ansatte kan ta del i dette.

349 SFO-lederen må være en del av skolens administrasjon, og ikke inkluderes i bemanningen.
350 SFO-lederrollen må synliggjøres og styrkes. SFO-lederens ansvar og oppgaver må være
351 kjent.

352 Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

353 4.2.1 Arbeide for å øke bemanningen i SFO, og sikre at leder av SFO ikke regnes med i
354 grunnbemanningen i tilbudet.

355 4.2.2 Arbeide for at ansatte i SFO inkluderes i skolens kompetanseplaner, og at de
356 ansattes kompetanse sikrer ivaretagelse av tilbudet egenart, kvalitet og innholdet
357 i rammeplanen.

358 4.2.3 Arbeide for at barn med eget vedtak om særskilt tilrettelegging i skoletiden får
359 tilgang på de nødvendige ressurser til å delta i SFO på en likeverdig og
360 inkluderende måte.

361 4.3 Skole

362 Fagforbundet mener den norske fellesskolen skal gjøre det mulig for alle elever å fullføre
363 sitt utdanningsløp. Begrepet «Laget rundt eleven» forteller oss at det er mange ulike yrkes-
364 grupper og ressurser som trengs for å skape den gode oppveksten for et barn.

365 Alle ansatte er avhengig av andre for å gjøre en god jobb. Ulik kompetanse og erfaring
366 skaper bedre forståelse for det enkelte barn.

367 Ansatte uten formell undervisningskompetanse som blir pålagt undervisningsansvar, må
368 få veiledning og tilbud om å bli kvalifisert til oppgaven.

369 I skolen møtes et mangfold av elever, med ulik bakgrunn, ulike forutsetninger og ulike be-
370 hov, for å lære sammen. Skolen som felles arena skal bidra til å utjevne forskjeller.

371 Det er skoleeiers ansvar at alle elever og ansatte har gode og trygge arbeidsforhold. Alle
372 som har en rolle i skolemiljøet, må inkluderes i dette arbeidet.

373 Elevene skal kunne utvikle seg både sosialt og faglig. Barn med særskilte behov må ha til-
374 strekkelig ressurser hele dagen og ha mulighet til å være en del av meningsfulle fellesskap.

375 Skolebiblioteket er en viktig ressurs i skolens læringsmiljø, og skal bidra til å utvikle eleve-
376 nes leselyst og deres evne til kritisk tenkning, og gi elevene tilgang til kvalitetssikret infor-
377 masjon.

378 Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

379 4.3.1 Arbeide for å synliggjøre de ulike yrkesgruppenes plass i skolen, og bidra til at hele
380 laget styrkes.

381 4.3.2 Arbeide for at skolen er rustet for å ivareta mangfoldet av barn og unge.

382 4.3.3 Arbeide for at skolen har et godt og trygt arbeidsmiljø

383 4.3.4. Arbeide for at alle elever har tilgang til skolebibliotek med bibliotekfaglige ressurser.

384 4.3.5 Arbeide for å få kunnskap om konsekvensene av den nye opplæringsloven for
385 ansatte i skolen.

Sak 5.2 Innkomne forslag

Forslag #2

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 1.1 Velferdsstaten

Linjenummer: 1

Forslag

Erstatt ingress fra linje 3-Likevel-linje 9 første punktum med følgende tekst:

«Fagbevegelsen går i bresjen for et mer likestilt samfunn med velferdsordninger som rettighet til helsehjelp og sosial trygghet.»

Begrunnelse

Hovedlinjene er veldig fulle av tekst som virker unødvendig

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Setningen er tatt inn i brødtekst i kap. 1.1 Velferdsstaten.

Begrunnelse Yrkesseksjonsstyret

Brødteksten i kap. 1.1 Velferdsstaten må ha noe tekst for at det skal være tydelig hva som vektlegges. Å fjerne oppklarende tekst er ikke hensiktsmessig.

Forslag #119

Forslagsstiller: Fagforbundet Buskerud

Kapittel: 1.1 Velferdsstaten

Linjenummer: 1

Forslag

Fagforbundet skal arbeide for god og riktig bemanning gjennom hele dagen i barnehagene

Begrunnelse

Det er ikke nok at det er bemannet etter bemanningsnormen 4 timer midt på dagen, det må bemannes riktig gjennom hele dagen.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Intensjonen i forslaget anses ivaretatt i kap. 4.1 Barnehage

→ Forslag #120

Forslagsstiller: Fagforbundet Buskerud

Kapittel: 1.1 Velferdsstaten

Linjenummer: 1

Forslag

Fagforbundet skal arbeide for at det settes fokus på organisering av plantiden i barnehagene til det beste for alle ansatte.

Begrunnelse

Vi må være med å sette fokus på hvordan barnehagene organiserer dagene sine, slik det er nå så er det mange som glemmer alle de andre yrkesgruppene bortsett fra pedagogene - det organiseres rundt deres plantid, ikke etter hva som er det beste for barna og alle de andre i barnehagen. Her må vi tørre å være med å sin noe om viktigheten av rett bruk av plantiden til riktig tid i barnehagen på riktig tid for alle i barnehagen.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Intensjonen i forslaget anses ivaretatt i kap. 4.1 Barnehage

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelseBemanning er tilstrekkelig ivaretatt i kap. 4.1 Barnehage.

→ Forslag #53

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus

Kapittel: 1.1 Velferdsstaten

Linjenummer: 6

Forslag

Ta vekk ordet "likeverdig" foran gravferdsordninger.

Begrunnelse

Pr. i dag oppleves dette som ikke-likeverdig, da det er forskjell på kostnaden i gravferd kontra kremering.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det gir ikke mening å fjerne ordet 'likeverdig' i setningen. Det er nettopp likeverdigheten Fagforbundet tilstreber.

→ Forslag #176

Forslagsstiller: Fagforbundet Trøndelag

Kapittel: 1.1 Velferdsstaten

Linjenummer: 10

Forslag

Viktigheten for yrkesgruppene innenfor disse områdene er økende , og de er viktige (om ikke avgjørende) samfunnsaktører for barn og unge.

Begrunnelse

Det er et økende problem at flere og flere av våre viktige velferdsordninger blir lagt ned eller prioritert bort. Fagforbundet må aldri gi opp kampen for et mer rettferdig samfunn hvor alle kan få gode opplevelser.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Intensjonen i forslaget anses å være ivaretatt i helheten.

→ Forslag #3

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 1.2 Bærekraftig utvikling – fellesskap, klima og miljø

Linjenummer: 17

Forslag

Stryke fra linje 17 etter første punktum- linje 18 første punktum og fra linje 20 etter første punktum- linje 23

Endring i linje 34 fra «bidrar» til «kan bidra»

Begrunnelse

Hovedlinjene har mye unødvendig tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Intensjonen i forslaget er delvis ivaretatt ved at teksten er noe forkortet (linje 17)

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Teksten er noe forkortet og reformulert fra opprinnelig hovedlinjetekst.

Linje 34 - utgår da teksten er omformulert.

Forslag #54

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus

Kapittel: 1.2 Bærekraftig utvikling – fellesskap, klima og miljø, 1.2.1

Linjenummer: 25

Forslag

Stryke: "opp i seg"

Begrunnelse

Lettere å forstå.

"Bidra til at det yrkesfaglige arbeidet også tar hensyn til miljø og bærekraft".

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering: 1.2.1 Sørge for at miljø og bærekraft blir en del av det yrkespolitiske arbeidet

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Hensiktsmessig omformulering

Forslag #166

Forslagsstiller: Fagforbundet Vestland

Kapittel: 1.2 Bærekraftig utvikling – fellesskap, klima og miljø, 1.2.1

Linjenummer: 25

Forslag

Endring slik at setningen blir slik: Bidra til at det yrkesfaglige arbeidet også tar hensyn til miljø og bærekraft.

Begrunnelse

Ta vekk "ta opp i seg" som gjør setningen dårligere.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.2.1 Sørge for at miljø og bærekraft blir en del av det yrkespolitiske arbeidet

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Hensiktsmessig omformulering

Forslag #4

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 1.3 Mangfold, inkludering og likestilling

Linjenummer: 28

Forslag

Bytte ut "medlemmene i yrkesseksjonen" med Fagforbundet

Begrunnelse

Fagforbundet er en bedre formulering

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Bedre formulering

Forslag #5

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 1.3 Mangfold, inkludering og likestilling

Linjenummer: 29

Forslag

Stryke setning etter første punktum.

BegrunnelseIntensjonen i setningen som foreslås strøket ivaretas i neste avsnitt

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Intensjonen i forslaget delvis ivaretatt ved at brødteksten er forkortet og omformulert

Begrunnelse

Yrkesseksjonsstyr

et: Kapittel 1.3 Mangfold, inkludering og likestilling er omformulert for å gjøre teksten tydeligere.

→ Forslag #93

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 1.3 Mangfold, inkludering og likestilling, 32

Forslag

Mangfold må sees på som en ressurs

Begrunnelse

Mangfold utvider vår kompetanse, gir oss større forståelse. Å satse på mangfold skaper tilhørighet og kan motvirke fremmedfrykt, diskriminering og mobbing.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Forslagets intensjon anses ivaretatt av omformulert tekst.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kapitlet er omskrevet for å tydeliggjøre budskapet

→ Forslag #156

Forslagsstiller: Fagforbundet Finnmark / Finnmarkku Fagalihttu

Kapittel: 1.3 Mangfold, inkludering og likestilling, 1.3.2

Linjenummer: 39

Forslag

1.3. Faktorer som bidrar til ekskludering, mobbing og stigmatisering

Begrunnelse

Arbeide for at samisk og kvenske rettigheter til eget språk Kultur og identitet blir kjent og respektert

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Forslagets intensjon ansett ivaretatt av ny tekst: I oppfølgingen av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport er det viktig å sikre at det samiske folk har de samme muligheter til å sikre og utvikle språk, kultur og samfunnsliv på lik linje med resten av samfunnet.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Ny tekst omtaler samiske (og kvenske) rettigheter.

→ Forslag #169

Forslagsstiller: Fagforbundet Finnmark / Finnmarkku Fagalihttu

Kapittel: 1.3 Mangfold, inkludering og likestilling, 1.3.2,

Linjenummer: 39

Forslag

1.3.3 Styrke samisk og kvensk kompetanse om språk og kultur innad i skole, barnehage og SFO

Begrunnelse

Få utdannet samiske lærere, da vi allerede mangler kvalifiserte folk

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Delvis ivaretatt i 1.3.3

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kap. 1.3 om Mangfold, inkludering og likestilling er omformulert for å tydeliggjøre budskapet

→ Forslag #163

Forslagsstiller: Fagforbundet Finnmark / Finnmarkku Fagalihttu

Kapittel: 1.3 Mangfold, inkludering og likestilling, 1.3.2,

Linjenummer: 40

Forslag

1.3.2 Arbeide for at samisk og kvensk rettigheter til eget språk og kultur identitet blir kjent og respektert

Begrunnelse

Få fram forskjellen mellom samisk og norsk

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Forslaget anses delvis ivaretatt ved en ny tekst i kap. 1.3 Mangfold, inkludering og likestilling

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kapitlet er noe omformulert for at budskapet skal komme tydeligere fram

Forslag #6

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 1.4 Kompetanse og heltid
Linjenummer: 43

Forslag

Stryke setning etter kompetanse

Begrunnelse

Vi trenger ikke de ordene i våre dokumenter. Det kan skape mer splid enn samhold

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Forslagets intensjon anses ivaretatt ved at kap. 1.4 er omformulert og forkortet.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kapittelet om kompetanse er forkortet og omformulert for at budskapet skal komme tydeligere fram.

Forslag #122

Forslagsstiller: Fagforbundet Buskerud
Kapittel: 1.4 Kompetanse og heltid
Linjenummer: 44

Forslag

og samtidig tar ansvar for at de ulike profesjonene kjenner til hverandres kompetanse, slik at vi best mulig kan utfylle hverandre i arbeidslivet og jobbe for en bedre oppgavefordeling i arbeidshverdagen.(TØRN)

Begrunnelse

vi må sammen sørge for at alle vet hvilken kompetanse de ulike profesjonen innehar, slik at vi lettere kan fordele oppgaver og bli et bedre team sammen i arbeidslivet på alle nivåer, det vil også gjøre det lettere å plassere ansvaret dere det hører hjemme.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Delvis ivaretatt i kapittelet om tverrfaglig samarbeid

Forslag #7

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 1.4 Kompetanse og heltid
Linjenummer: 45

Forslag

Stryke første setning
Begrunnelse varetas i neste setning

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Første setning videreføres, men resten av brødteksten i kap 1.4 er endret .

Forslag #8

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 1.4 Kompetanse og heltid
Linjenummer: 49

Forslag

Stryke fra linje 49-52 første punktum
Linje 53 endre tekst fra «nesten alle områder,» til «flere områder.»
Stryke linje 53 mellom komma
Linje 54-55, stryke tekst etter yrker.
Stryke punkt 1.4.1
Stryke punkt 1.4.2

Begrunnelse

Hovedlinjene har uforholdsmessig mye unødvendig tekst som "gjemmer " budskapet som vi vil ha frem

Punkt 1.4.1 gir ingen mening da lærende organisasjoner ikke er omtalt noe sted og ikke forklart hva er

Punkt 1.4.2 anses ivaretatt i arbeidsmiljøloven

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kapittel 1.4 Kompetanse er oppdatert og omformulert for å tydeliggjøre budskapet. Både pkt 1.4.1 og 1.4.2 er fjernet

→ Forslag #121

Forslagsstiller: Fagforbundet Buskerud
Kapittel: 1.4 Kompetanse og heltid
Linjenummer: 50

Forslag

ansvarliggjøre våre medlemmer til å ta del i den kompetansehevingen som arbeidsgiver legger til rette for.

Begrunnelse

vi må være med på å bevisstgjøre våre medlemmer til å takke ja til de tilbudene om kompetanseheving som arbeidsgiver gir de, vi tror at det er mange som ikke takker ja til tilbud de får.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Tiltres ikke da det ikke fremstår som et stort problem. Det er heller det motsatte, at våre medlemmer "glemmes" som er det problematiske.

→ Forslag #126

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland
Kapittel: 1.4 Kompetanse og heltid, 1.4.3
Linjenummer: 61

Forslag

Linje 60 Endres til Arbeide for å opprettholde og videreutvikle studietilbud på fagskole, universitet og høyskole. samt å gjøre flere av de digital.

Begrunnelse

Viktig å opprettholde det vi har

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Delvis ivaretatt av 1.4.2

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er ikke behov for siste ledd i forslaget, da det allerede er et godt utbygd digitalt studie-tilbud

→ Forslag #184

Forslagsstiller: Fagforbundet Telemark
Kapittel: 1.4 Kompetanse og heltid, 1.4.3
Linjenummer: 61

Forslag

Arbeide for flere relevante studietilbud over hele landet.

Begrunnelse

Flere og relevante studietilbud gjør det lettere å ta etter – og videre utdanning og det gir medlemmene bedre karriere muligheter og styrker deres posisjon i arbeids livet.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Anses ivaretatt av 1.4.2

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Anses ivaretatt av 1.4.2 Arbeide for å opprettholde og videreutvikle studietilbud på fagskole-, universitets- og høyskolenivå

→ Forslag #9

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 1.5 Tverrfaglig samarbeid
Linjenummer: 63

Forslag

Stryke linje 63-68 til punktum
1.5.1 endres til: Arbeider for å fremme tverrfaglig samarbeid
1.5.2 strykes

Begrunnelse

Hovedlinjene har veldig mye tekst og det er viktig at dokumentet blir forståelig for alle ledd i organisasjonen

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.5.1.Arbeide for å fremme tverrfaglig samarbeid på alle arbeidsplasser

Begrunnelse Yrkesseksjonsstyret

Lagt til "på alle arbeidsplasser" - for å understreke at det gjelder overalt

→ Forslag #157

Forslagsstiller: Fagforbundet Vestland
Kapittel: 1.5 Tverrfaglig samarbeid
Linjenummer: 63

Forslag

Fjerne tekst fra linje 63 til og med linje 68, frem til punktum.

Begrunnelse

Veldig mye tekst. Viktig at dokumentet blir forståelig.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Intensjonen ivaretatt

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kapittel 1.5 er vesentlig kortere i styrets forslag.

→ Forslag #185

Forslagsstiller: Fagforbundet Telemark
Kapittel: 1.5 Tverrfaglig samarbeid, 1.5.1
Linjenummer: 73

Forslag

Arbeide for å fjerne hindringer for tverrfaglig samarbeid.

Begrunnelse

*Når fagfolk jobber bedre sammen gir det bedre tjenester og mindre frustrasjon.
Medlemmene får en mer effektiv arbeidshverdag og større faglig gjennomslag.*

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Intensjonen anses ivaretatt

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Styrets forslag har valgt en proaktiv tilnærming – «fremme» framfor «å arbeide for å fjerne».

→ Forslag #186

Forslagsstiller: Fagforbundet Telemark
Kapittel: 1.5 Tverrfaglig samarbeid, 1.5.2,
Linjenummer: 75

Forslag

Arbeide for å være en pådriver for samarbeid på tvers.

Begrunnelse

Samarbeid mellom tjenester, sektorer og nivåer gir helhetlige løsninger. Det styrker kvaliteten og gir medlemmene tidligere roller og bedre støtte.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.5.1. Arbeide for å fremme tverrfaglig samarbeid på alle arbeidsplasser

1.5.2. Være en pådriver for samarbeid på tvers av fag, tjenester og sektorer.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Intensjon ivaretatt

→ Forslag #94

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland
Kapittel: 1.5 Tverrfaglig samarbeid, 1.5.2
Linjenummer: 76

Forslag

Være en pådriver for samarbeid på tvers av tjenester, sektorer, tjenestenivå og fag.

Begrunnelse

Lagt til ordet fag. Samarbeid på tvers av fag er viktig for et godt samarbeid i laget rundt eleven. Fagarbeidere må bli tatt med på samarbeidsmøter om enkeltelever.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.5.2. Være en pådriver for samarbeid på tvers av fag, tjenester og sektorer.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Samme meningsinnhold. Fag, tjenester og sektorer er dekkende.

→ Forslag #127

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland
Kapittel: 1.5 Tverrfaglig samarbeid, 1.5.2
Linjenummer: 76

Forslag

Nytt punkt 1.5.3 Rett person på rett plass.

Begrunnelse

Viktig sak

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Forslaget blir hengende i luften, ingen naturlig kobling til resten av teksten.

→ Forslag #88

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse
Linjenummer: 78

Forslag

EndringsForslag Arbeidstøy beskytter ansatte mot smuss, søl og andre mulige farer som kan oppstå i løpet av en arbeidsdag. Dette er spesielt viktig i barnehage og SFO hvor ansatte ofte er i nærkontakt med barn som leker ute eller inne. Arbeidstøy er designet for å være komfortabelt og funksjonelt, noe som gir ansatte bevegelsesfrihet og gjør det enklere å utføre daglige oppgaver. Dette inkluderer klær som er tilpasset ulike værforhold, slik at ansatte kan være ute med barna uansett vær. Spesialdesignet arbeidstøy kan bidra til å opprettholde god hygiene, spesielt i barnehager og SFO hvor det er viktig å minimere spredning av bakterier og virus. Det er viktig at alle ansatte har tilgang til nødvendig arbeidstøy uten å måtte betale for det selv. Dette sikrer lik behandling og reduserer økonomisk belastning på ansatte.

Begrunnelse

Arbeidstøy er viktig for alle ansatte i arbeid med barn og unge

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslaget anses ivaretatt med kulepunkt 1.6.5

Arbeide for at alle ansatte får hensiktsmessig utstyr og arbeidstøy.

Begrunnelse Yrkesseksjonsstyret:

Forslaget er for omfattende og detaljert. Tekst i hovedlinjer må favne alle yrkesgrupper.

Forslag #10

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse
Linjenummer: 79

Forslag

Stryke linjene 79 etter første punktum-80 etter punktum.

Stryke linjene 82 etter punktum-85

Stryke linje 86 etter komma-87 etter punktum.

Endre linje 87-89 til «Det er arbeidsgivers ansvar at ansatte er trygge på jobb, og det skal gis opplæring og tilstrekkelig støtte i vanskelige situasjoner.»

Endre linje 90-93 til «Fagforbundet må arbeide for å bekjempe netthets som trakassering, sjikane og trusler om vold.»

Begrunnelse

Mye unødvendig tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Alle ansatte skal ha trygge og gode arbeidsforhold. En forutsetning for dette er at arbeidsplassen har et systematisk HMS-arbeid. Dette sikres best ved at ledelse, tillitsvalgte og vernetjenesten samarbeider.

De største utfordringene for arbeidsmiljøet blant våre yrkesgrupper er utsatthet for vold og trusler, lav bemanning og mangelfulle ordninger for arbeidstøy.

Trivsel og trygghet i arbeidslivet er avgjørende for den enkeltes livskvalitet. En arbeidsplass som ikke tilfredsstiller kravene til fysisk og psykososialt arbeidsmiljø, er en viktig årsak til sykdom og sykefravær blant de ansatte.

Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

- 1.6.1. Arbeide for å synliggjøre sammenhengen mellom tilstrekkelig bemanning, kvalitet i tjenesten og godt arbeidsmiljø.
- 1.6.2. Arbeide for at det gis verneutstyr som forebygger hørselsskader og andre belastningsskader.
- 1.6.3. Arbeide for at alle arbeidsplasser har rutiner for avviksrapportering, og at avvikene følges opp med forbedringstiltak.
- 1.6.4. Arbeide for å bekjempe netthets som trakassering, sjikane og trusler om vold.
- 1.6.5. Arbeide for at alle ansatte får hensiktsmessig utstyr og arbeidstøy.
- 1.6.6. Arbeide for å sikre opplæring i systematisk HMS-arbeid

Begrunnelse Yrkesseksjonsstyret

Teksten vesentlig bearbeidet for å gjøre det tydeligere.

Forslag #95

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse
Linjenummer: 90

Forslag

Netthets defineres som trakassering sjikane eller trusler om vold formidlet gjennom internett.

Begrunnelse

Linjen kan tas bort. Netthets er godt innarbeidet i det norske språk og trenger ikke forklares

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er fortsatt behov for å definere hva netthets er.

Forslag #128

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse
Linjenummer: 90

Forslag

Linje 90 mange, byttes ut med alle

Begrunnelse

Gjelder alle

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Forslagets intensjon dekkes i brødtekst: Alle ansatte skal ha trygge og gode arbeidsforhold.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Forslagets intensjon dekket i brødtekst.

→ Forslag #177

Forslagsstiller: Fagforbundet Trøndelag
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse
Linjenummer: 93

Forslag

Ansatte utsettes for vold og trusler i økende grad og det er viktig at det blir økt fokus på debfrifing og opplæring for ansatte.

Begrunnelse

dette krever kontinuerlig jobbing og fokus, og bør ha en mer tydelig formulering.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Forslagets intensjon anses ivaretatt i brødtekst og kulepunkter.

→ Forslag #187

Forslagsstiller: Fagforbundet Telemark
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.1
Linjenummer: 95

Forslag

Arbeide for å synliggjøre økt grunnbemanning.

Begrunnelse

Riktig bemanning gir økt grunnbemanning gir bedre arbeids forhold, trygghet og høyere kvalitet på tjenestene. For medlemmene betyr dette mindre stress, sykefraværet går ned, bedre arbeids miljø og mere tid til å gjøre en god jobb.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.6.1. Arbeide for å synliggjøre sammenhengen mellom tilstrekkelig bemanning, kvalitet i tjenesten og godt arbeidsmiljø.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Intensjonen i forslaget anses ivaretatt i nytt kulepunkt 1.6.1

Forslag #11

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.2
Linjenummer: 96

Forslag

Linje 95 flyttes til «Annet»

Nytt punkt 1.6.1 «Arbeide for at alle har et trygt og godt arbeidsmiljø.»

Linje 96-100 strykes

Begrunnelse

Litt rydding i avsnittet. Arbeidsgivers ansvar å sørge for opplæring

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Intensjonen delvis ivaretatt i ny tekst i kap. 1.6 Arbeidsmiljø

Forslag #41

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.2
Linjenummer: 96

Forslag

arbeide for forebygging av vold og trusler, og at all vold og trusler rapporteres

Begrunnelse

Det er en del underrapportering i dag. Det må jobbes med holdningsendring i oppvekstsektoren om at de ansatte ikke må tåle alt.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.6.3 Arbeide for at alle arbeidsplasser har rutiner for avviksrapportering, og at avvikene følges opp med forbedringstiltak.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Intensjonen i forslaget er ivaretatt.

Forslag #165

Forslagsstiller: Fagforbundet Vestland
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.2
Linjenummer: 96

Forslag

Bidra til at alle arbeidsplasser og yrkesgrupper får tilstrekkelig opplæring i avviksbehandling

Begrunnelse

Vi har et avvikssystem, men det for mange som ikke har opplæring. Derfor blir det ikke tatt i bruk.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.6.6. Arbeide for å sikre opplæring i systematisk HMS-arbeid

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Forslagets intensjon anses ivaretatt.

Forslag #188

Forslagsstiller: Fagforbundet Telemark
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.2
Linjenummer: 96

Forslag

Arbeide for god opplæring for utsatte yrkes grupper

Begrunnelse

God opplæring gir økt sikkerhet og kompetanse, og reduserer risiko. For medlemmene betyr dette tryggere arbeids plasser og mer faglig utvikling.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.6.6 Arbeide for å sikre opplæring i systematisk HMS-arbeid

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Alle ansatte må få opplæring i HMS-arbeid, ut fra forholdene på sin arbeidsplass.

Forslag #55

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.2
Linjenummer: 97

Forslag

Forlenge setningen med.... "og tilstrekkelig tid til opplæringen".

Begrunnelse

Det er ikke satt av tid til å kunne følge opp opplæringen i arbeidstiden.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:
1.6.6 Arbeide for å sikre opplæring i systematisk HMS-arbeid

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Ny formulering anses å dekke intensjonen i forslaget.

Forslag #62

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.3
Linjenummer: 98

Forslag

Endre setning: "Arbeide for at alle arbeidsplasser har etablert rutiner for avviksrapportering, samt tid, opplæring og kjennskap til disse, og at disse brukes aktivt for å forbedre arbeidsmiljøet".

Begrunnelse

Ansatte vet lite om at systemet finnes. Assistenter og fagarbeidere har ikke tid til avviksrapportering da arbeidsdagen stort sett brukes med barna til en hver tid.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:
1.6.6 Arbeide for å sikre opplæring i systematisk HMS-arbeid

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Formuleringen anses å dekke intensjonen i forslaget.

→ Forslag #167

Forslagsstiller: Fagforbundet Vestland
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.3
Linjenummer: 98

Forslag

Erstatte setningen med: Arbeide for at alle arbeidsplasser har etablert lett tilgjengelige rutiner for avviksrapportering og at disse brukes aktivt for å forbedre arbeidsmiljøet.

Begrunnelse

Tilføyelse av lett og tilgjengelig.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Arbeide for at alle arbeidsplasser har rutiner for avviksrapportering, og at avvikene følges opp med forbedringstiltak.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det bør være en selvfølge at rutiner for avviksrapportering er lett tilgjengelige

→ Forslag #189

Forslagsstiller: Fagforbundet Telemark
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.3
Linjenummer: 98

Forslag

Arbeide for at alle arbeids plasser har rutiner for avviksrapportering slik at dette brukes aktivt for å forbedre arbeids miljø.

Begrunnelse

Rutiner for å melde avvik gjør det lettere å forbedre arbeids miljøet og tryggere arbeids plasser for alle

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.6.3 Arbeide for at alle arbeidsplasser har rutiner for avviksrapportering, og at avvikene følges opp med forbedringstiltak.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Anses ivaretatt med ny formulering i kulepunkt 1.6.3

→ Forslag #63

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus
Kapittel: .6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.4
Linjenummer: 100

Forslag

Forlenge setningen med: "og implementere ørepropper som en del av HMS"

Begrunnelse

Hindring av hørselsskader og senskader.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.6.2 Arbeide for at det gis verneutstyr som forebygger hørselsskader og andre belastningsskader.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Intensjonen i forslaget anses ivaretatt med ny formulering

→ Forslag #89

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.4
Linjenummer: 100

Forslag

EndringsForslag 1.6.4 arbeide for at det gis verneutstyr som forebygger hørselskader

Begrunnelse

Nåværende setning er for vag

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.6.2 Arbeide for at det gis verneutstyr som forebygger hørselsskader og andre belastningsskader.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Intensjonen anses ivaretatt i kulepunkt 1.6.2.

→ Forslag #96

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.4
Linjenummer: 100

Forslag

Videreføre arbeidet med å forebygge hørselsskader og andre belastningsskader

Begrunnelse

Lagt til ordet belastningsskader. Det har blitt tøffere å jobbe i oppvekst, og det er flere skader enn hørselsskader som kan ramme ansatte.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.6.2 Arbeide for at det gis verneutstyr som forebygger hørselsskader og andre belastningsskader.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Intensjonen i forslaget anses ivaretatt av kulepunkt 1.6.2

→ Forslag #37

Forslagsstiller: Fagforbundet Troms
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.5
Linjenummer: 101

Forslag

Sykefraværet er høyt i skoler og barnehager. Det er viktig at vi reduserer smitte og mer fravær,

Begrunnelse

Det er viktig at barn og voksne er hjemme ved sykdom og overholder 48 timers regel.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er ikke hensiktsmessig med slike tiltakspunkter i yrkesseksjonens hovedlinjer. Må håndteres lokalt.

→ Forslag #90

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.5
Linjenummer: 101

Forslag

Nytt punkt: 1.6.6 Arbeide for at hørselsskade blir godkjent som yrkesskade.

Begrunnelse

Tinnitus er økende for ansatte som arbeider med barn og unge

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:
Forslaget anses overflødig.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Forslagets intensjon ivaretas i nylig vedtatt lov om yrkesskade.

→ Forslag #97

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland
Kapittel: 1.6 Arbeidsmiljø og folkehelse, 1.6.5
Linjenummer: 101

Forslag

Nytt punkt: Arbeide med å forebygge vold og trusler i skole og barnehage

Begrunnelse

Trusler og vold i skole og barnehage har eskalert de senere årene, og det er viktigere enn noen gang å vise at Fagforbundet følger med i tiden og er på ballen.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:
Forslagets intensjon er dekket i brødtekst og kulepunkter.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Forslagets intensjon er godt dekket i brødtekst og kulepunkter. Det er lagt vekt på en generell tilnærming som gjelder alle ansatte, og betydningen av systematisk HMS-arbeid.

Forslag #12

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 1.7 Det digitale arbeidslivet
Linjenummer: 102

Forslag

Skrives om til:

1.7

Det digitale arbeidslivet

Det er store forskjeller på arbeidsplasser og i hvilken grad digitale systemer og utstyr er prioritert, og hvilke yrkesgrupper som har tilgang til eget utstyr på arbeidsplassen. For å bruke kunstig intelligens på gode, lovlige og etisk riktige måter, må juridisk, etisk og digital kompetanse styrkes hos både skoleeierne, barnehageeierne og de ansatte i skolen.

Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

1.7.1 Arbeide for at alle har tilgang til digitalt utstyr.

1.7.2 Arbeide for at digitaliserings strategien for oppvekst gjøres kjent i sektoren og i egen organisasjon.

1.7.3 Arbeide for at medlemmene forstår og kan nyttiggjøre seg teknologien

Begrunnelse

Vi synes denne teksten er bedre

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

God og presis tekst

Forslag #98

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland
Kapittel: 1.7 Det digitale arbeidslivet
Linjenummer: 110

Forslag

Alle bør ha kunnskap om og forståelse for sosiale medier, spill osv.

Begrunnelse

Må er byttet ut med bør. Den digitale utviklingen går veldig fort, og det kan være uoverkommelig for litt eldre ansatte å prøve å følge med. Vi har som mål å få folk til å stå lenger i arbeid, og da må vi også ta hensyn til de som ikke er digitale.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.7.2 Arbeide for at alle ansatte får opplæring i teknologi som brukes på arbeidsplassen.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Tekst i nytt forslag er vesentlig endret. Med en generell tilnærming må ansatt og arbeidstaker i fellesskap vurdere opplæringsbehovet

Forslag #129

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland
Kapittel: 1.7 Det digitale arbeidslivet
Linjenummer: 113

Forslag

Linje 113 opplæring kommer i 2022, byttes ut med er kommet og skal vare til 2030.

Begrunnelse

Oppdateres

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Teksten i forslaget til nye hovedlinjer er vesentlig endret. Ikke relevant i ny tekst.

→ Forslag #168

Forslagsstiller: Fagforbundet Vestland
Kapittel: 1.7 Det digitale arbeidslivet,
Linjenummer: 113

Forslag

bytt ut ordet kommer, med som kom i 2022.

Begrunnelse

Slik at det stemmer med virkeligheten.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:
Teksten vesentlig endret

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Avsnittet er fjernet i nytt forslag, fordi det er foreldet.

→ Forslag #158

Forslagsstiller: Fagforbundet Vestland
Kapittel: 1.7 Det digitale arbeidslivet, 1.7.1
Linjenummer: 118

Forslag

Endre punkt 1.7.1
Arbeide for at alle har tilgang til digitalt utstyr som for eksempel smart telefon, som trengs for å utføre arbeidet.

Begrunnelse

Vi er avhengige av å bruke skolesystemenes apper hver dag for kommunikasjon med skole, barnehage, foreldre osv.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.7.1 Arbeide for at arbeidsgiver sørger for at alle ansatte har tilgang til nødvendig digitalt utstyr på arbeidsplassen.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er arbeidsgivers ansvar å sørge for arbeidsverktøy, også digitale

→ Forslag #99

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland
Kapittel: 7 Det digitale arbeidslivet, 1.7.2
Linjenummer: 120

Forslag

Arbeide for at alle får (tilstrekkelig) opplæring i bruk av utstyr.

Begrunnelse

Ta bort tilstrekkelig. Alle bør få opplæring i bruk av utstyr.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

1.7.2 Arbeide for at alle ansatte får opplæring i teknologi som brukes på arbeidsplassen

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er behov for opplæring i teknologi/systemer, ikke bare utstyr.

→ Forslag #130

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland
Kapittel: 1.7 Det digitale arbeidslivet, 1.7.3,
Linjenummer: 122

Forslag

Linje 122 og 123 Vi kjenner ikke til denne strategien, så her må vi jobbe videre.

Begrunnelse

Spesifiseres

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Ikke relevant

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Strategien kom i 2022, og er ikke lenger relevant i denne sammenhengen.

Forslag #1

Forslagsstiller: Fagforbundet Troms

Kapittel: 1.7 Det digitale arbeidslivet, 1.7.3

Linjenummer: 123

Forslag

Nytt punkt. Kartlegge bruk av privat mobil og PC på arbeidsplassen i arbeidets medføre.

Begrunnelse

Privat mobil brukes til dokumentasjon av arbeidet. Arbeidsgiver skal ha ansvar for mobil som brukes til dokumentasjon på arbeidsplassen.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Hovedlinjer skal være mer overordnet

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Hører mer hjemme i en tiltaksplan - enten lokalt eller sentralt.

Forslag #13

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 1.8 Lokaldemokrati og frivillighet
Linjenummer: 125

Forslag

Forslag til ny tekst:

1.8 Lokaldemokrati og frivillighet

Kommunene legger i økende grad til rette for innbygger involvering. Det frivillige arbeidet i landet skjer i stor grad lokalt. Frivillighet skal ikke erstatte ansatte men være et supplement Kommunen har en sentral rolle i å styrke samhandlingen med frivilligheten. Frivillige organisasjoner har en viktig funksjon som inkluderende møteplasser, og arenaer for læring og nærdemokrati. Alle kommuner skal ha et ungdomsråd som er en viktig stemme i lokal demokratiet. Fritidsklubb ansatte har lang erfaring med å involvere og samarbeide med ungdom og fritidsklubbene har lange tradisjoner som medvirknings arena i kommunene.

Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

1.8.1 Arbeide for at alle kommuner har en helhetlig frivillighetspolitikk

1.8.2 Arbeide for at ansatte i fritidsklubb får kompetanse på lokaldemokrati og frivillighet

Begrunnelse

Synes avsnittet blir bedre å forstå

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kapitlet er vesentlig endret i styrets forslag til nye hovedlinjer.

→ Forslag #14

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 2.0 Kirke og gravferd
Linjenummer: 141

Forslag

Stryke fra linje 145-153
Stryke punkt 2.1.2 (linje 164-166)

Begrunnelse

Alt for mye tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kapitlet om kirke og gravferd er vesentlig endret i nytt forslag. Blant annet er diskusjonen om kirkens arbeidsgiverorganisering tilbakelagt.

→ Forslag #190

Forslagsstiller: Fagforbundet Telemark
Kapittel: 2.0 Kirke og gravferd
Linjenummer: 141

Forslag

Arbeide for at den Norske kirke ikke bruker unntaksbestemmelsene som tillater forskjellsbehandling basert på kjønnsuttrykk, samlivsform eller seksuell orientering.

Begrunnelse

Alle skal behandles likt og med respekt i kirken. Dette styrker fellesskapet og gjør at alle medlemmer kan føle seg trygge og inkluderte.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Ikke relevant, da Kirken selv har bestemt at de ikke skal gjøre bruk av disse bestemmelsene

→ Forslag #191

Forslagsstiller: Fagforbundet Telemark
Kapittel: 2.0 Kirke og gravferd,
Linjenummer: 141

Forslag

Bidra til at det skal lages en egen opplæring for krematører som ligner på det kirketjenere og gravplass arbeidere har. Opplæringen måta for seg sorg, møte med pårørende og psykiske belastninger både for etterlatte og krematørene selv.

Begrunnelse

Krematørene har en viktig rolle i møte med sørgende og skal være faglig og mentalt rustet for dette ansvaret

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

KA og Fagforbundet samarbeider om et opplæringsløp for krematører som snart er ferdigstilt.

→ Forslag #45

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet
Kapittel: 2.1 Kirke,
Linjenummer: 151

Forslag

Stryke " samtidig er"

Begrunnelse

Linja er dårlig formulert

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Teksten endret i nytt forslag

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Tekst i nytt forslag er vesentlig endret, og strammet opp.

Forslag #46

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 2.1 Kirke,

Linjenummer: 153

Forslag

Stryke "også"

Begrunnelse

Unødvendig ord.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Tekst i nytt forslag er vesentlig endret

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Tekst i nytt forslag er endret, og "småord" luket bort.

Forslag #47

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 2.1 Kirke

Linjenummer: 157

Forslag

Endre setningen til: For å lykkes med dette, er det avgjørende at Den Norske kirke får en struktur....

Begrunnelse

Legge til ordet "det" for å få en bedre setning.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

For å lykkes med dette, er det avgjørende at Den norske kirke i begge arbeidsgiverlinjer, ser hele laget og arbeider med kompetanseutvikling for alle yrkesgrupper.

Begrunnelse Yrkesseksjonsstyret:

Teksten er oppdatert i nytt forslag - intensjonen anses ivarettatt

→ Forslag #48

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 2.1 Kirke,

Linjenummer: 159

Forslag

Etter punktum tilføye : deriblandt prester, og alle yrkesgrupper innenfor kirken.

Begrunnelse

For å presisere bedre at det gjelder på tvers av arbeidsgiverlinjene

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

For å lykkes med dette, er det avgjørende at Den norske kirke i begge arbeidsgiverlinjer, ser hele laget og arbeider med kompetanseutvikling for alle yrkesgrupper.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Ny tekst inkluderer hele laget.

→ Forslag #69

Forslagsstiller: Teologene Avd 727, Fagforbundet Oslo

Kapittel: 2.1 Kirke

Linjenummer: 159

Forslag

2.1.4: Fagforbundet vil jobbe for å sikre Den norske kirkes rolle som en landsdekkende folkekirke med tilstrekkelig bemanning. Det forutsetter forutsigbar og rettferdig finansiering i hele landet.

Begrunnelse

Finanseringen til Dnk er under press og folkekirken kan bygges kraftig ned hvis signalene fra borgerlige partier blir realitet. Fagforbundet bør si noe om finansiering og Dnk for å opprette en landsdekkende folkekirke

Fylkets innstilling

Tiltres

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Samsvarer med Fagforbundets politikk.

Forslag #70

Forslagsstiller: Teologene Avd 727 Av Fagforbundet Oslo

Kapittel: 2.1 Kirke,

Linjenummer: 160

Forslag

2.1.6

Fagforbundet vil at kirken skal være en trygg, profesjonell og meningsfull arbeidsplass med godt tverrfaglig kollegafellesskap. HMS-arbeid må utføres systematisk i tråd med arbeidsmiljøloven og gjeldende hovedavtaler.

Begrunnelse

Vi mener at det er mye å arbeide for ift tverrfaglig arbeid og innenfor HMS arbeidet som ikke er tilstrekkelig

Fylkets innstilling

Tiltres

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Ivaretatt i andre kapitler

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Både tverrfaglighet og HMS er ivaretatt i generelle kapitler, som gjelder alle yrkesgrupper og arbeidsplasser

Forslag #38

Forslagsstiller: Fagforbundet Ørland

Kapittel: 2.1 Kirke, 2.1.1

Linjenummer: 162

Forslag

161 2.1.1. Arbeide for en hensiktsmessig, lokal arbeidsgiverordning som ivaretar alle ansattes behov (**i begge arbeidsgiverlinjene**) for faglig utvikling, profesjonell

ledelse og anerkjennelse.

Begrunnelse

Det er viktig at begge arbeidsgiverlinjene kommuniserer godt slik at det blir det beste for alle ansatte. Ansattes behov går først, uansett hvem din arbeidsgiver er.

Innstilling Fylke

Tiltres

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Som trossamfunn har Den norske kirke krav på selvstyre og mulighet for formålstjenlige rammer rundt gudstjenestefeiring og trosfellesskap i menigheten. For å lykkes med dette, er det avgjørende at Den norske kirke i begge arbeidsgiverlinjer, ser hele laget og arbeider med kompetanseutvikling for alle yrkesgrupper.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kirkens arbeidsgiverordning er landet, i tråd med Fagforbundets interesser.

Forslag #71

Forslagsstiller: Teologene Avd 727 Av Fagforbundet Oslo

Kapittel: 2.1 Kirke, 2.1.3

Linjenummer: 170

Forslag

2.1.5 Fagforbundet vil bidra til å styrke rekrutteringen til kirkelige stillinger og gjøre Den norske kirke til en attraktiv og faglig sterk arbeidsplass. Arbeidsgiver må legge til rette for at ansatte kan kombinere arbeid og utdanning, blant annet for å oppnå cand.theol.-grad.

Begrunnelse

Det er et stort problem at flere ansettes uten tilstrekkelig utdanningsnivå og dermed svekkes fagligheten i Dnk og attraktiviteten som arbeidsplass. Det må samtidig jobbes enda mer med rekruttering, for å synliggjøre kirken som en relevant arbeidsplass for unge

Innstilling Fylke

Tiltres

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er viktig å sikre rekruttering og kompetanse til stillinger i kirken.

Forslag #15

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 2.2 Gravferd

Linjenummer: 176

Forslag

Stryke linje 176-181

Begrunnelse

Mye tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt i ny tekst

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Teksten i kap. 2 og kirke og gravplass er vesentlig endret.

Forslag #16

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 2.2 Gravferd

Linjenummer: 182

Forslag

Linje 182-183 omgjøres til kulepunkt med tekst:
arbeide for full likestilling mellom kremasjon og kistebegravelse med avvikling av kremasjons avgift

Begrunnelse

Dette er et viktig punkt for Fagforbundet og må komme tydeligere fram

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

En viktig del av velferdsstaten

Forslag #131

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 2.2 Gravferd

Linjenummer: 183

Forslag

Linje 182 og 183 flyttes som eget punkt 2.2.4

Begrunnelse

Passer bedre som eget punkt

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Opprettholdes som brødtekst, som et overordnet mål og i tråd med Fagforbundets prinsipp og handlingsprogram.

Forslag #173

Forslagsstiller: Fagforbundet Trøndelag

Kapittel: 2.2 Gravferd

Linjenummer: 184

Forslag

Fagforbundet skal mener at gravferd skal være et offentlig ansvar og må derfor jobbe mot at private aktører skal få driver krematorier i Norge.

Begrunnelse

Kremasjonsdrift må bli et offentlig ansvar, og ikke en konkurranseutsatt næring som skaper klasseforskjeller og som truer offentlig ansatte sin arbeidshverdag.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

2.2.1 Arbeide for at nødvendig utbygging av kremasjonskapasitet i hele landet skjer i offentlig regi.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Enklere setning.

Forslag #100

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 2.2 Gravferd, 2.2.1

Linjenummer: 185

Forslag

Nytt punkt. Jobbe for at gravferd er i det offentliges regi

Begrunnelse

Vi ønsker ikke å ha noe classeskilje når det gjelder gravferd.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Fagforbundet arbeider for full likestilling mellom kremasjon og kistebegravelse, med avvikling av kremasjonsavgiften.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Fagforbundets politikk. Ivaretatt i prinsipp- og handlingsprogram, men viktig å ha med i hovedlinjer for å se helheten.

Forslag #17

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 2.2 Gravferd, 2.2.1

Linjenummer: 186

Forslag

Stryke linje 186 etter punktum

Begrunnelse

Alternativt dele i 2 kulepunkt

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

kke relevant, da kapitlet om gravferd er vesentlig endret.

Forslag #43

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 2.2 Gravferd, 2.2.3

Linjenummer: 191

Forslag

tre nye punkter etter linje 191:

- Arbeide for å bevare krematoriedrift og eierskap i offentlig regi
- Arbeide for en bedre krematoriestruktur i Norge
- Arbeide for at gravferdsstødnaden fra fagforeningene ikke legges til grunn for beregning av offentlig gravferdsstødnad

Begrunnelse

Med tanke på at gravferd er en velferdstjeneste, og kremasjon er en gravferdsform så må det sikres at dette fortsetter i offentlig regi, slik at dette ikke blir et sugerør inn i statskassa for velferdsprofitører. I tillegg så er kremasjon en viktig del av beredskapen, og dette må vi ha offentlig kontroll på.

Det trengs en gjennomgang av krematorier og oppgradering av disse i Norge, her er det viktig å få en struktur som gjør kremasjon tilgjengelig for alle i Norge. Og man må sørge for en bærekraftig drift som tar hensyn til miljø og verdighet.

Det er en svært usolidarisk løsning at støtten fra fagforeninger blir lagt til grunn for offentlig støtte. Dette fører til at de som har minst, blir tapere i forhold til fagforeningenes støtte i forhold til de som er bemedlet.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet

Det første punktet tiltres med følgende formulering:

2.2.1 Arbeide for at nødvendig utbygging av kremasjonskapasitet i hele landet skjer i offentlig regi.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Flere forslag i ett. Forslaget tiltres delvis.

→ Forslag #49

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 2.2 Gravferd, 2.2.3

Linjenummer: 191

Forslag

Endre setningen til: Arbeide for at kommunene skal ha et eget budsjett og regnskapslinje for Den norske kirke som gravferdsmyndighet

Begrunnelse

Tydeliggjør budskapet

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

2.2.4Arbeide for en egen budsjett- og regnskapslinje for gravplass.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Enklere formulering - sier det samme

→ Forslag #132

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 2.2 Gravferd, 2.2.3

Linjenummer: 191

Forslag

Ny linje 192. 2.2.4 Full likestilling mellom kremasjon og kistebegravelser. Avvikling av kremasjonsavgiften.

Begrunnelse

Nytt punkt

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Fagforbundet arbeider for full likestilling mellom kremasjon og kistebegravelse, med avvikling av kremasjonsavgiften.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Språklig finpuss.

→ Forslag #133

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 2.2 Gravferd, 2.2.3

Linjenummer: 191

Forslag

Ny linje 193 2.2.5 Arbeide for at alle kommuner må etablere minnelund.

Begrunnelse

Nytt punkt

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Fagforbundet kan ikke pålegge kommuner slike tiltak

→ Forslag #134

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 2.2 Gravferd, 2.2.3

Linjenummer: 191

Forslag

Linje 191 Byttes ut med Arbeide for at gravferden viser sine utgifter

Begrunnelse

Mindre tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

2.2.4Arbeide for en egen budsjett- og regnskapslinje for gravplass.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

En mer presis formulering

→ Forslag #160

Forslagsstiller: Fagforbundet Finnmark / Finnmarkku Fagalihttu

Kapittel: 2.2 Gravferd, 2.2.3

Linjenummer: 191

Forslag

2.2.4 Arbeide for at krematorier ikke skal bli kommersiell

Begrunnelse

Begravelser kan bli kostbare, hvis private aktører kommer på banen

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslagets intensjon anses ivaretatt av forslagsnr.: 100

Begrunnelse Yrkesseksjonsstyret:

Flere likelydende forslag

→ Forslag #60

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 3.0 Kultur

Linjenummer: 194

Forslag

tilleggsforslag 3.3.7 Arbeide for tverrfaglig samarbeid mellom skole og fritidsaktiviteter.

Begrunnelse

Felles forståelse for barn og unge, og helhetlig oppfølging for barn og unges beste.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

3.3.3 Arbeide for at ansatte i fritidsklubber, utekontakt og kulturskole inkluderes i det tverrfaglige samarbeidet i kommunen.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

En mer generell formulering, som ivaretar helheten i det tverrfaglige samarbeidet

Forslag #18

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 3.0 Kultur

Linjenummer: 195

Forslag

Stryke linje 195 fra første punktum- linje 207.

Stryke linje 210 fra punktum-linje 212

Begrunnelse

For mye tekst med informasjon som er vanskelig.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Teksten er vesentlig omarbeidet

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Forslaget mindre relevant da teksten er vesentlig endret i det nye forslaget.

Forslag #56

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 3.0 Kultur

Linjenummer: 199

Forslag

.....og kunstnere/musikere og kulturarbeidere

Begrunnelse

Musikere ser ikke på seg selv som kunstnere men musikere. Kunstnerbegrepet favner ikke alle som jobber innenfor kultur.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Avsnittet er vesentlig omskrevet. I denne sammenhengen er musikere likestilt med andre kunstnere/kulturarbeidere. Det er mange kunstformer som ikke omtales spesifikt.

Forslag #72

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus

Kapittel: 3.0 Kultur

Linjenummer: 200

Forslag

Endre ordet "navet" med "grunnsteinen"

Begrunnelse

Lettere å forstå.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Ansatte i bibliotek, fritidsklubber og kulturskoler utgjør den kulturelle grunnmuren og er en viktig del av befolkningens kulturtilbud.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Enklere språk

Forslag #57

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 3.0 Kultur,

Linjenummer: 201

Forslag

Kunstnere, musikere og kulturarbeidere har en særskiltkompetanse som samfunnet...

Begrunnelse

Musikere ser ikke på seg selv som kunstnere, men musikere. Kunstnerbegrepet favner ikke alle som jobber innenfor kultur

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kapittelet om kultur er omskrevet fra tidligere. I denne sammenhengen er musikere side-stilt med andre kunstnere og kulturarbeidere. Det er mange yrkesgrupper innenfor kunst og kultur som ikke omtales spesifikt.

→ Forslag #58

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 3.0 Kultur

Linjenummer: 201

Forslag

212. ...og vil fremheve kulturskolen som et godt virkemiddel. Hva vises det til når det står kulturskoletimen (2010-2011)?

Begrunnelse

Gammelt og vanskelig å vite hva det vises til.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kulturskoletimen er foreldet, omtales ikke i forslaget til nye hovedlinjer.

→ Forslag #84

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo

Kapittel: 3.0 Kultur

Linjenummer: 201

Forslag

Ny tekst: Kunstnere og kulturarbeidere har en unik kompetanse som samfunnet trenger, og det er avgjørende at flere kunstnere kan leve av sitt arbeid. I likhet med idretten er samfunnet avhengig av både elite- og breddeutøvere. Derfor må det tilrettelegges for gode arenaer med kvalifiserte ansatte i alle roller. For å styrke og bevare kunst- og kulturinstitusjoners rolle som arenaer for ytringsfrihet og samfunnskritikk, er det essensielt at de får reelle muligheter til å utøve sitt virke fritt og uavhengig.

Begrunnelse

Viser til saken om at Oslo Frp for noen år siden ville kutte all økonomisk støtte til Black Box teateret pga. teaterstykket «Ways of Seeing». Dette viser at kunst- og kulturinstitusjoner og -utøveres rom for ytringsfrihet og samfunnskritikk fort kan komme under press. Derfor er det viktig at vi skriver noe om at vi vil jobbe for å bevare dette rommet i våre hovedlinjer for de neste fire åra.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon ivaretatt i flere av underkapitlene under 3.0 Kultur.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er nytt kapittel om scenekunst. Arbeidsforhold for kunstnere er også ivaretatt i de generelle kapitlene om arbeidsmiljø, kompetanse, mm.

Forslag #50

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 3.0 Kultur

Linjenummer: 208

Forslag

Ansatte i bibliotek, fritidsklubber og **Museer** utgjør

Begrunnelse

museer et også viktig for et bredt kulturtilbud. Derfor bør museer også være med her

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Den kulturelle grunnmuren henspeiler på de kommunalt ansatte kulturarbeiderne. Det er flere kulturinstitusjoner som er viktige, men likevel ikke er en del av den kulturelle grunnmuren.

Forslag #73

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus

Kapittel: 3.0 Kultur

Linjenummer: 211

Forslag

Bytte ut ordet "barrierer" med ordet "terskelen" og "bygges ned" med "blir lavere"

Begrunnelse

Denne setningen blir tydeligere:

"Fagforbundet er opptatt av at terskelen for deltakelse blir lavere og vil fremheve kulturskoletimen som godt virkemiddel."

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon ivaretas i brødtekst med følgende formulering:

Barn og unge må få kunst- og kulturopplevelser i skolen, blant annet gjennom etablerte ordninger som Den kulturelle skolesekken.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Viktig å sikre kunst og kulturformidling i skolen. Bedre å sikre Den kulturelle skolesekken enn å fremheve et "gammelt" tiltak. Kulturskoletimen var et kortvarig tiltak i 2009/10.

Forslag #101

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 3.0 Kultur

Linjenummer: 212

Forslag

og vil fremheve kulturskoletimen (2010-2011) som et godt virkemiddel.

Begrunnelse

Stryke setningen da dette er gammelt nytt

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kulturskoletimen er ikke lenger relevant

Forslag #150

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo

Kapittel: 3.0 Kultur

Linjenummer: 212

Forslag

Nytt avsnitt:

3.4 Scenekunst

Scenekunstfeltet er en sentral del av den kulturelle grunnmuren og bidrar til ytringsfrihet, demokrati og kulturelt mangfold. Samtidig står feltet overfor en rekke kulturpolitiske utfordringer som krever politisk vilje, langsiktige løsninger og forutsigbare økonomiske rammer. De siste årene har institusjonene opplevd en realnedgang i tilskuddene, noe som setter både kunstproduksjon og arbeidsplasser under press. Flere kommuner og fylkeskommuner trekker seg også ut av sitt økonomiske ansvar, noe som truer den nasjonale infrastrukturen for scenekunst.

Det er behov for styrket finansiering, bedre støtteordninger og investering i teknisk infrastruktur. Scenekunstinstitusjonene må ha mulighet til å utvikle ny norsk dramatikk og ivareta kunstnerisk kvalitet. Fagarbeidere sammen med frilansere, selvstendig næringsdrivende og lærlinger må få tryggere rammer og bedre sosiale rettigheter.

Scenekunsten spiller også en viktig rolle i folkehelsearbeidet. Gjennom kunstneriske opplevelser og deltakelse i kulturlivet fremmer scenekunsten psykisk helse, livskvalitet, fellesskap og tilhørighet. Et levende kulturliv reduserer utenforskap og styrker befolkningens trivsel, i tråd med målene i folkehelseloven. Scenekunsten må derfor anerkjennes og prioriteres som en del av det helsefremmende og forebyggende arbeidet i samfunnet.

En sterk scenekunstsektor krever helhetlig kulturpolitikk og et oppdatert lovverk som sikrer armlengdeprinsippet og verner om kunstens uavhengighet. Fagforbundet vil jobbe for at scenekunsten forblir tilgjengelig for hele befolkningen, og at alle yrkesgrupper i feltet – kunstnere, teknikere, ansatte i publikumsområdene, lærlinger og studenter – skal ha trygge arbeidsforhold og en bærekraftig fremtid.

Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

3.4.1 Arbeide for en sterk og mangfoldig scenekunstsektor med forutsigbare og rettferdige rammevilkår.

3.4.2 Arbeide for trygge og bærekraftige arbeidsforhold for alle yrkesgrupper i scenekunstfeltet – inkludert fagarbeidere, frilansere, selvstendig næringsdrivende og lærlinger.

3.4.3 Arbeide for at det investeres i kulturbygg og teknisk infrastruktur som sikrer sikkerhet og høy kunstnerisk kvalitet.

3.4.4 Arbeide for at ny norsk dramatikk får gode vilkår gjennom styrket institusjonsøkonomi og insentivordninger.

3.4.5 Arbeide for å bevare og videreføre verneverdige fag og håndverkstradisjoner innen scenekunstheltet, som utgjør en viktig del av vår kulturelle arv og produksjonskompetanse.

3.4.6 Arbeide for at scenekunsten fortsatt skal være tilgjengelig for hele befolkningen og bidra til et levende og inkluderende kulturliv.

Begrunnelse

Scenekunstheltet, inkludert teater og scene, er en relativt ny del av yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst i Fagforbundet. Nettopp derfor er det viktig at vi tydelig viser at de har en naturlig plass i seksjonen, og at vi aktivt arbeider for å fremme deres interesser, politikk og arbeidsforhold.

Scenekunst skiller seg ut fra andre kulturfelt ved å ha egne arbeidsvilkår, rammebetingelser og politiske utfordringer. Utøverne og de tekniske funksjonene på scenen møter blant annet særegne krav til arbeidsmiljø, turnusordninger, prosjektarbeid, frilansproblematikk og kunstnerisk frihet — utfordringer som ikke fullt ut kan dekkes under eksisterende avsnitt som "Bibliotek" eller "Kultur for barn og unge".

Et eget avsnitt vil gi rom for å løfte frem de spesifikke behovene scenekunstheltet har, både når det gjelder lønns- og arbeidsvilkår, rekruttering, kompetanseutvikling og anerkjennelse av scenekunstens betydning i samfunnet. På denne måten vil vi styrke Fagforbundets arbeid for en bred, inkluderende kulturpolitikk som omfatter alle yrkesgrupper innen kulturfeltet.

Ved å gi scenekunst sitt eget avsnitt, signaliserer vi at vi tar våre nye medlemmer på alvor og at vi forstår deres unike rolle og utfordringer. Dette vil også kunne styrke forbundets evne til å rekruttere flere medlemmer fra scenekunstheltet fremover.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

3.4 Scenekunst

Fagforbundet vil jobbe for at scenekunsten er tilgjengelig for hele befolkningen, og at alle yrkesgrupper i feltet – kunstnere, teknikere, ansatte i publikumsområdene, lærlinger og studenter – skal ha trygge arbeidsforhold.

Scenekunstheltet bidrar til ytringsfrihet, demokrati og kulturelt mangfold. Feltet står overfor en rekke kulturpolitiske utfordringer som krever politisk vilje, langsiktige løsninger og forutsigbare økonomiske rammer. Den nasjonale infrastrukturen omfatter nasjonale og regionale kulturarenaer som sammen skal sørge for kunst – og kulturopplevelser i hele landet, og for alle kunstformer. Denne må sikres muligheter for vekst og utvikling.

Det er behov for styrket finansiering, bedre støtteordninger og investering i teknisk infrastruktur. Scenekunstinstitusjonene må ha mulighet til å utvikle ny norsk dramatikk og ivareta kunstnerisk kvalitet. En sterk scenekunstsektor krever helhetlig kulturpolitikk

Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst skal:

3.4.1 Arbeide for en sterk og mangfoldig scenekunstsektor med forutsigbare og rettferdige rammevilkår.

3.4.2 Arbeide for at det investeres i kulturbygg og teknisk infrastruktur som sikrer sikkerhet og høy kunstnerisk Kvalitet.

3.4.3 Arbeide for at ny norsk dramatikk får gode vilkår gjennom styrket institusjonsøkonomi og incentivordninger.

3.4.4 Arbeide for å bevare og videreføre verneverdige fag og håndverkstradisjoner innen scenekunstheltet

Begrunnelse

Yrkesseksjonsstyret: Scenekunstheltet har sine særegne utfordringer som må beskrives. Det er også generelle utfordringer som er løftet opp i innledende brødtetst.

→ Forslag #59

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 3.1 Kulturforvaltning

Linjenummer: 219

Forslag

Kino og kulturhus er en viktig kultur- og formidlingsarena...

Begrunnelse

Kino og kulturhus er ofte i samme hus, og det er naturlig å se de i sammenheng.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Kino og kulturhus er viktige kultur- og formidlingsarenaer, og må ikke styres utelukkende av kommersielle hensyn.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det kan lett bli slik at tiltak som generer inntekter blir viktigere som inntektskilde enn kulturarena.

→ Forslag #135

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 3.1 Kulturforvaltning, 3.1.1

Linjenummer: 222

Forslag

Linje 222 Fortsette å jobbe for at kunst og kulturkompetansen anerkjennes en viktig ressurs i samfunnet.

Begrunnelse

Endre tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

3.1.1 Arbeide for at kunst- og kulturkompetanse anerkjennes som en viktig ressurs i samfunnet.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

"Fortsette" er overflødig i denne sammenhengen

Forslag #136

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland
Kapittel: 3.1 Kulturforvaltning, 3.1.2
Linjenummer: 224

Forslag

Linje 224 og 225 Arbeide for et kulturliv med større mangfold.

Begrunnelse

Endret tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

3.0.2 Arbeide for et kulturliv med større mangfold blant produsenter, ansatte, utøvere og publikum

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det gir mer mening å være konkret på de ulike aktørene i kulturlivet

Forslag #192

Forslagsstiller: Fagforbundet Telemark
Kapittel: 3.1 Kulturforvaltning, 3.1.3
Linjenummer: 226

Forslag

Arbeide for en sterk kunst – og kunstsektor som både ivaretar kulturens egenverdi og gjør kunst og kultur til et aktivt virkemiddel i samfunnet

Begrunnelse

Kunst å kultur skaper tilhørighet, refleksjon og felleskap og har en viktig rolle i både demokrati, folkehelse og samfunns utvikling.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

3.0.3 Arbeide for en sterk kunst- og kultursektor som kan styrke kulturens egenverdi og bidra til at kunst og kultur kan være et viktig virkemiddel

3.1.1 Arbeide for at kunst- og kulturkompetanse anerkjennes som en viktig ressurs i samfunnet.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Vurderes om det skal være et punkt, jfr forslaget

→ Forslag #51

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet
Kapittel: 3.1 Kulturforvaltning, 3.1.4
Linjenummer: 229

Forslag

Nytt punkt: Jobbe for at staten sørger for at kommuner og museer har en sikker økonomi for å sikre denne forvaltningen og formidlingen

Begrunnelse

Bør tilføyes noe her da museer og også kommuner sliter med å få en god nok økonomi til å opprettholde og utvikle tilbud til barn og voksne. Det er så utrolig viktig at den materielle og immaterielle kulturarven blir formidlet på en ordentlig måte. Da må økonomien være på plass.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

3.0.4Arbeide for at museer har ressurser til å forvalte og formidle kulturarven.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Alle museer er ikke statlige, og fylker og kommuner må også ta ansvar. Det er generelt viktig å være bevisst verdien av å ta vare på fortida.

→ Forslag #137

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland
Kapittel: 3.1 Kulturforvaltning, 3.1.4,
Linjenummer: 229

Forslag

Linje 229 og 230 endres til Arbeide for at vår kulturarv formidles på et faglig forsvarlig vis.

Begrunnelse

Endret tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

3.0.4Arbeide for at museer har ressurser til å forvalte og formidle kulturarven.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det forutsettes at museer gjør dette på faglig forsvarlig vis

→ Forslag #102

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland
Kapittel: 3.1 Kulturforvaltning, 3.1.5
Linjenummer: 231

Forslag

Arbeide for at kulturloven implementeres på alle forvaltningsnivå.

Begrunnelse

Opprinnelig tekst: Arbeide for en kulturlov som gir føringer for alle forvaltningsnivå. Siden kulturloven nå er vedtatt må vi jobbe for å implementere den

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Kulturloven pålegger det offentlige å legge til rette for at alle skal kunne utøve og oppleve kultur. Det er ikke riktig at kultur ikke er lovpålagt, men loven må gjøres kjent og tas i bruk.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Hensiktsmessig å sette dette i en sammenheng.

→ Forslag #52

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet
Kapittel: 3.1 Kulturforvaltning, 3.1.5
Linjenummer: 232

Forslag

Nytt punkt 3.1.6 : Arbeide for et økt samarbeid med frivillige organisasjoner

Begrunnelse

mange museer og skoler er avhengig av at frivillige organisasjoner stiller opp og lager tilbud til barn og voksne, for eksempel frivillige museumsvenner, sanitetsforeninger og bondelag som stiller opp og arrangerer ulike tilbud. For eksempel bondelag som lar skolebarna få være på planting av grønnsaker, og plukking av diverse produkter. Noen organisasjoner lar også noen skolebarn få være med på jakt osv.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er generelt sett ikke Fagforbundets ansvar å bidra til at frivilligheten og kommunen samarbeider. Men det er en del av jobben for de fleste kulturarbeidere i kommunen.

→ Forslag #164

Forslagsstiller: Fagforbundet Finnmark / Finnmarkku Fagalihttu

Kapittel: 3.1 Kulturforvaltning, 3.1.5

Linjenummer: 232

Forslag

3.1.6 Arbeide for gratis kulturskole tilbud til barn og unge

Begrunnelse

Skal være plass til alle, ikke bare de ressurssterke

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Hovedlinjene skal primært handle om arbeidsforhold for de ansatte, ikke om hva tjenesten skal koste. Det finnes støtteordninger som kan benyttes av for at alle skal kunne delta på kulturskolen.

→ Forslag #103

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 3.2 Bibliotek

Linjenummer: 237

Forslag

Bytte ut varmestue med møteplass.

Begrunnelse

Møteplass er et mye mer positivt ladet ord, og biblioteket er blitt en viktig møteplass for kommunens innbyggere, og i mange kommuner er biblioteket åpent også før og etter betjent åpningstid.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Bibliotekene er attraktive og viktige møteplasser i lokalsamfunnet

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er tilstrekkelig å bruke begrepet møteplasser.

Forslag #104

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 3.2 Bibliotek

Linjenummer: 249

Forslag

Biblioteket spiller en sentral rolle i inkludering gjennom tilbud som språkkafé og andre arrangementer. Ved å skape møteplasser og fellesskap bidrar biblioteket til å forebygge utenforskap og radikalisering.

Begrunnelse

Biblioteket er en lavterskel-institusjon, og her har alle tilgang uansett om de er fattig eller rik, derfor må vi utnytte den ressursen det er til å inkludere hele befolkningen.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt i brødtekst av: Biblioteket er et lavterskeltilbud som er åpent for alle, og trenger tilstrekkelig bemanning til å møte de ulike brukergruppens behov.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Teksten i hovedlinjene er holdt på et generelt og overordnet nivå. Hvert enkelt bibliotek må definere hva som ligger i begrepet lavterskeltilbud

Forslag #105

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 3.2 Bibliotek

Linjenummer: 249

Forslag

Bibliotekene spiller en kritisk rolle i beredskap ved å sikre tilgang til kvalitetssikret informasjon og styrke befolkningens motstandsdyktighet mot desinformasjon og falske nyheter.

Bibliotekarere har en samfunnskritisk kompetanse som fremmer demokratisk stabilitet og tillit i krisetider, og deres rolle må anerkjennes i beredskapsplanlegging.

Begrunnelse

Vi kan komme i en situasjon der vi er i krig i Norge og krigen i Ukraina har vist at biblioteket kan spille en enda større rolle i en krisesituasjon enn det vi har tenkt på. Når alt annet er stengt ned, kan biblioteket være den ene trygge institusjonen som står igjen.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Bibliotekene spiller en kritisk rolle i beredskap ved å sikre tilgang til kvalitetssikret informasjon og styrke befolkningens motstandsdyktighet mot desinformasjon og falske nyheter. Bibliotekansatte forvalter en samfunnskritisk rolle som fremmer demokratisk stabilitet og tillit i krisetider, som må anerkjennes i beredskapsplanlegging.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Viktig å presisere bibliotekets rolle i beredskapen

→ Forslag #193

Forslagsstiller: Fagforbundet Telemark

Kapittel: 3.2 Bibliotek, 3.2.3

Linjenummer: 255

Forslag

Arbeide for å styrke biblioteket og at biblioteket får tilført nødvendige ressurser og kompetanse for å møte nye oppgaver og brukergrupper.

Begrunnelse

Biblioteket er en viktig møteplass og kunnskapsarena som må utvikles i takt med samfunnets behov og mangfoldet blant brukerne.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

3.2.1 Arbeide for at folkebiblioteket får rammevilkår for som gjør det mulig å være en aktiv møteplass for kunnskap, debatt og kulturformidling.

3.2.2 Arbeide for at biblioteket får tilført ressurser og kompetanse for å ivareta kjerneoppgavene og møte nye oppgaver og brukergrupper

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Vurdere om det holder med ett punkt.

→ Forslag #106

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 3.2 Bibliotek, 3.2.3

Linjenummer: 256

Forslag

Møte nye oppgaver og brukergrupper, men også ha fokus på kjerneoppgaver.

Begrunnelse

Lagt til ha fokus på kjerneoppgaver, for vi må ikke glemme kjerneoppgavene oppi alt det gøye som bibliotekene skal holde på med.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

3.2.2 Arbeide for at biblioteket får tilført ressurser og kompetanse for å ivareta kjerneoppgavene og møte nye oppgaver og brukergrupper

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Viktig presisering

Forslag #74

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus

Kapittel: 3.2 Bibliotek, 3.2.5

Linjenummer: 258

Forslag

Fjerne: "som en regional utviklingsaktør"

Begrunnelse

Lettere å forstå:

"Arbeide for at fylkesbibliotekene fortsatt har en støttende, utviklende og koordinerende rolle."

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Forslaget er enklere/bedre enn opprinnelig tekst.

Forslag #107

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 3.2 Bibliotek, 3.2.5

Linjenummer: 259

Forslag

Nytt punkt: Arbeide for at det er godt samarbeid mellom skolebibliotek og folkebibliotek, og at skolebiblioteket får tilstrekkelig med midler til samlingsutvikling og formidling.

Begrunnelse

Det er ofte et skille mellom skolebibliotek og folkebibliotek, men alle etater vinner på at det er et godt samarbeid mellom disse to.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

4.3.3. Arbeide for at alle elever har tilgang til skolebibliotek med bibliotekfaglige ressurser.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kapittel om skolebibliotek lagt til kap.4 Skole

→ Forslag #138

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 3.2 Bibliotek, 3.2.5

Linjenummer: 259

Forslag

Ny linje 260 3.2.6 Arbeide for at elevene får tilgang til skolebibliotek

Begrunnelse

Nytt punkt

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Forslagets intensjon er ivaretatt under kap. 4.0 Skole

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Ivaretatt under kap 4.0 Skole.

→ Forslag #19

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 3.3 Kultur og fritid for barn og unge

Linjenummer: 261

Forslag

Stryke linje 261-271 første punktum

Begrunnelse

Det er igjen alt for mye tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Tekst i nytt forslag vesentlig endret

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Forslaget anses ikke relevant, da teksten er vesentlig endret, og forkortet, i nytt forslag.

→ Forslag #178

Forslagsstiller: Fagforbundet Trøndelag
Kapittel: 3.3 Kultur og fritid for barn og unge
Linjenummer: 266

Forslag

Barn og ungdom har behov for positive møteplasser hvor de kan drive med aktivitet, være sammen og møte ulike barn og ungdommer med forskjellig bakgrunn, religion, alder og interesser.

Begrunnelse

Dette behovet kan møtes med ungdomshus, juniorhus og utekontakter. Dette bortprioriteres og Fagforbundet må aldri gi opp kampen

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Hovedlinjer skal primært peke på utfordringer for yrkesutøvere

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Behovet for møteplasser er allerede omtalt i kap. 1.1. og som eget kulepunkt i 1.1.1 Arbeide for å sikre gode fellesarenaer.

→ Forslag #123

Forslagsstiller: Fagforbundet Buskerud
Kapittel: 3.3 Kultur og fritid for barn og unge
Linjenummer: 272

Forslag

De åpne møteplassene må være et gratis tilbud til ungdom fra 13 år

Begrunnelse

Alle åpne møteplasser for ungdom må være gratis. Det er mye skjult fattigdom

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Forslaget er for detaljert både mht aldersgrense og pris. Dette må bestemmes i hvert enkelt tiltak/kommune. En kommunal fritidsklubb har pr. definisjon lav terskel for deltakelse.

Forslag #124

Forslagsstiller: Fagforbundet Buskerud

Kapittel: 3.3 Kultur og fritid for barn og unge

Linjenummer: 276

Forslag

det er en fordel at ungdom er med å lage tilbud til ungdom

Begrunnelse

tilbud til ungdom som er laget av ungdom er mer attraktivt og vil treffe en bredere gruppe ungdom

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Forslaget er for detaljert. Fritidspedagogikk innebærer at voksne veileder unge til å forme fritidstilbud slik de ønsker.

→ Forslag #20

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 3.3 Kultur og fritid for barn og unge
Linjenummer: 279

Forslag

Nytt avsnitt:

Fritidsklubben er et holdepunkt og en møteplass for barna og ungdommene i nabolaget, noe som er trygt og noe som er fast. Det er stedet for å bare være, spise, gjøre lekser eller spille spill. I dag eksisterer det ikke noe offentlig lovverk som regulerer tilbudet eller driften av fritidsklubber, og derfor avhenger kvaliteten av kommunens økonomi og prioriteringer.

Kulturskolen har et samfunnsoppdrag som er tydeliggjort i den nye Rammeplan for Kulturskolen. Det er en viktig opplærings arena innen kunst- og kulturfag tilpasset ulike aldersgrupper. Målet er å bidra til å bygge barn og unges estetiske, sosiale og kulturelle kompetanse og evne til kritisk refleksjon og selvstendige valg. Kulturskolen skal ivareta både bredde og talent, og ha et variert tilbud. Kulturskolen er i praksis for svært mange en fritidsaktivitet på linje med fritidsklubbene, vel så mye som en skole.

Begrunnelse

Viktig å få med kulturskolen og fritidsklubber i kapittelet

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Intensjonen i forslaget anses ivaretatt i ny tekst

Begrunnelse Yrkesseksjonsstyret

Teksten i nytt forslag er vesentlig endret.

→ Forslag #21

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 3.3 Kultur og fritid for barn og unge, 3.3.2
Linjenummer: 283

Forslag

Stryke "åpne fritidstilbud" erstattes med fritidsklubb

Begrunnelse

vi vil lovfeste fritidsklubb. vet ikke hva åpne fritidstilbud er

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det nye forslaget bruker begrepet fritidsklubb

→ Forslag #44

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet
Kapittel: 3.3 Kultur og fritid for barn og unge, 3.3.3
Linjenummer: 286

Forslag

Endre tekst:

Arbeide for at fritidsklubbene er offentlig drevne og med offentlig ansatte. Og at det er et tverrfaglig samarbeid mellom de ansatte i fritidsklubben, utekontakter og miljøarbeidere.

Begrunnelse

Viktig at klubben er et kontinuerlig tilbud, som ikke er avhengig av frivilligheten. At man har et tverrfaglig samarbeid for å fange opp utfordringer som ungdommene har, og kan samarbeide for å løse utfordringer før de eskalerer.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Fagforbundet mener at fritidsklubber skal driftes kommunalt og være lovpålagt

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Fritidsklubber bør ha mer stabile rammevilkår

→ Forslag #139

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland
Kapittel: 3.3 Kultur og fritid for barn og unge, 3.3.6
Linjenummer: 292

Forslag

Linje 292 og 293 Arbeid for at kompetansen hos ansatte i fritidsklubber/åpne møteplasser blir kjent.

Begrunnelse

Helt ny tekst med enklere språk

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Kap. 3.3 signaliserer behov for å styrke kompetanse og arbeidsforhold

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Kompetansen blir kjent ved godt arbeid i fritidsklubbene

→ Forslag #22

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 3.3 Kultur og fritid for barn og unge, 3.3.6,

Linjenummer: 293

Forslag

Nytt kulepunkt:

- arbeide for at kulturskolens samfunnsoppdrag gjennom rammeplanen for kulturskolen blir kjent i organisasjonen

Begrunnelse

Viktig at kulturskolen nevnes i dette kapittelet

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Begrunnelse Yrkesseksjonsstyret

I nytt forslag vektlegges det yrkesfaglige perspektivet for ansatte i kulturskolen.

→ Forslag #125

Forslagsstiller: Fagforbundet Buskerud

Kapittel: 3.3 Kultur og fritid for barn og unge, 3.3.6

Linjenummer: 293

Forslag

Nytt punkt 3.3.7

Arbeide for at alle som jobber med ungdom har kompetanse på sinnemestring og konflikt-håndtering.

Begrunnelse

Alle som jobber med ungdom må håndtere sinne og konflikter blant ungdom, i dag forteller mange ungdommer at de voksne trekker seg unna - slik kan det ikke være, da må vi sørge for at de er bedre skolert til å håndterer situasjonene

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Forslaget er for detaljert. Hvilke kompetansebehov fritidsklubbansatte/ungdomsarbeidere har behov for må defineres på den enkelte arbeidsplass/i den enkelte kommune.

Forslag #23

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 4.0 Oppvekst

Linjenummer: 295

Forslag

Stryke linje 295-297

Begrunnelse

Overflødig tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Teksten er endret, men meningsinnholdet bevart i nytt forslag

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

I nytt forslag til hovedlinjer er teksten vesentlig endret.

NB! Forslaget refererer til hoved.kap om oppvekst, ikke kultur og fritidstilbud for barn og unge.

Forslag #140

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 4.0 Oppvekst

Linjenummer: 298

Forslag

Linje 298 Forsvarlig byttes ut med tilstrekkelig.

Begrunnelse

Endre tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Forslagets intensjon anses ivaretatt av ny brødtekst i kap. 4.1

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Teksten er vesentlig omarbeidet

Forslag #108

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 4.0 Oppvekst

Linjenummer: 300

Forslag

Vold og trusler i skole og barnehage har blitt et stort problem. Nok bemanning kan redusere trusselen for å bli utsatt for vold og trusler i skole og barnehage.

Begrunnelse

Arbeidstilsynet skriver på sine sider at lav bemanning er en av faktorene som kan øke risikoen for vold og trusler. I tillegg nevner de stor gjennomtrekk av arbeidstakere som en faktor, og alt dette henger sammen. Når ansatte blir sykemeldte pga stort arbeidspress blir det gjerne mange vikarer, og risikoen øker ytterligere.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Anses ivaretatt under kapitlet om Arbeidsmiljø kulepunkt 1.6.1

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

1.6.1. Arbeide for å synliggjøre sammenhengen mellom tilstrekkelig bemanning, kvalitet i tjenesten og godt arbeidsmiljø.

Forslag #64

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 4.0 Oppvekst

Linjenummer: 301

Forslag

Ansatte skal ha tid til å planlegge og evaluere arbeidet.

Begrunnelse

For å kunne gjennomføre det pedagogiske kravet

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Alle ansatte må ha tid til å planlegge, og gjennomføre de ulike pedagogiske aktivitetene for barnegruppen som helhet og det enkelte barn.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Planlegging er en forutsetning for god gjennomføring av aktiviteter.

Forslag #175

Forslagsstiller: Fagforbundet Trøndelag

Kapittel: 4.0 Oppvekst

Linjenummer: 301

Forslag

Det må settes av tid i arbeidsplanen til den enkelte ansatte for forberedelse og planlegging. Dette gjelder både individuelt og i samarbeid mellom yrkesgrupper /kollegaer. Dette gjelder også refleksjon/evaluering.

Begrunnelse

Dette forslaget er Begrunnet i at vi vet at mange ansatte ikke får den tiden de trenger til å forberede/planlegge for et godt pedagogisk arbeid, dette gjelder alle yrkesgruppe. Her må også samarbeid mellom yrkesgrupper som et viktig punkt. Ved at dette kan legges inn i arbeidsplanene er vi kanskje et stykke på vei.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Ansatte må ha tid og rom til å planlegge, utføre, vurdere, evaluere og dokumentere arbeidet. Det må være rom for refleksjon og erfaringsutveksling.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Viktig punkt for alle ansatte i oppvekstsektoren.

→ Forslag #91

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo

Kapittel: 4.0 Oppvekst

Linjenummer: 302

Forslag

EndringsForslag Kommunene må innen 2027 ha tilstrekkelig kompetanse til å oppdage og vurdere barn og unges behov for tilrettelegging og opplæring. For å styrke dette arbeidet er det viktig å etablere et tett samarbeid mellom PPT, BUP, barnehage, skole og SFO. Dette samarbeidet kan bidra til tidlig identifisering av behov og sikre at barn og unge får den støtten de trenger. Regelmessige samarbeidsmøter og felles kompetanseutvikling kan være effektive tiltak for å oppnå dette

Begrunnelse

Nåværende tekst er ikke gjeldene

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Anses ivaretatt i kapitlet om tverrfaglig samarbeid

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Tverrfaglig samarbeid er en utfordring på alle områder. Dette viser viktigheten av godt og systematisk tverrfaglig samarbeid

→ Forslag #25

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 4.0 Oppvekst

Linjenummer: 304

Forslag

Stryke avsnitt linje 304-306

Begrunnelse

Ikke aktuelt

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Begrunnelse Yrkesseksjonsstyret:

Opprinnelig tekst er utdatert

Forslag #141

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 4.0 Oppvekst

Linjenummer: 304

Forslag

Linje 304 til 306 hele dette punktet slettes. Nytt punkt

Kommunen må sikre at de har tilstrekkelig kompetanse til å identifisere og vurdere behovene til barn og unge for tilrettelegging og opplæring, spesielt nå som Statped har fått en ny rolle.

Begrunnelse

Endringene er inntruffet

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Ikke lenger en aktuell problemstilling

Forslag #143

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 4.0 Oppvekst

Linjenummer: 304

Forslag

Ny linje 304 Arbeide for aktuelle studietilbud for alle ansatte

Begrunnelse

Ny linje 304

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Studietilbud er omtalt i kap. 1.6 om kompetanse

Forslag #24

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 4.0 Oppvekst

Linjenummer: 307

Forslag

Stryke avsnitt linje 307-309

Begrunnelse

Uaktuelt ny lov vedtatt

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Opprinnelig tekst er utdatert

Forslag #142

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 4.0 Oppvekst

Linjenummer: 307

Forslag

Linje 307 til 309 endres til Det må jobbes for å få en egen forskrift om medisin håndtering i skole og barnehage.

Begrunnelse

Ny og bedre tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Ikke lenger en aktuell problemstilling - loven er vedtatt.

Forslag #65

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 4.0 Oppvekst

Linjenummer: 308

Forslag

Det nye forskriften skal tydelig definere hva som er helsehjelp

Begrunnelse

Tydeliggjøre hva forskriften krever

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Ikke lenger aktuelt.

Forslag #109

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 4.0 Oppvekst, 4.0.1

Linjenummer: 311

Forslag

Nytt punkt: Arbeide for at arbeidsgiver kartlegger forhold som kan redusere fare for å bli utsatt for vold og trusler. Det skal gis opplæring i håndtering av vold og trusler, samt oppfølging av både ansatte og barn.

Begrunnelse

Kartlegging, opplæring og oppfølging kan redusere faren for vold og trusler, men vi vet at det ikke gjøres i stor nok grad.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Anses ivaretatt under kap. 1.6 om arbeidsmiljø

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

1.6.3 Arbeide for at alle arbeidsplasser har rutiner for avviksrapportering, og at avvikene følges opp med forbedringstiltak.

1.6.6 Arbeide for å sikre opplæring i systematisk HMS-arbeid

→ Forslag #144

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 4.0 Oppvekst, 4.0.1

Linjenummer: 311

Forslag

Ny linje istedenfor 311 til 313 Arbeide for at Barne og ungdomsarbeidere sin kompetanse anerkjennes.

Begrunnelse

Bedre forståelig tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Vi trenger utdannede barne- og ungdomsarbeidere i fagarbeiderstillinger og utdannede barnehagelærere i pedagogstillinger.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er viktig å anerkjenne alle yrkesgrupper i barnehagen

→ Forslag #39

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 4.0 Oppvekst, 4.0.2

Linjenummer: 314

Forslag

Arbeide for et godt og konstruktivt samarbeid med foreldrene

Begrunnelse

Arbeide for et godt og konstruktivt samarbeid med foreldrene. Ikke bare foreldreutvalgene.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er viktig å ha et godt samarbeid med foreldreutvalgene. Det kan styrke vårt arbeid for bedre rammevilkår for barnehage og skole.

Forslag #161

Forslagsstiller: Fagforbundet Finnmark / Finnmarkku Fagalihttu

Kapittel: .0 Oppvekst, 4.0.3

Linjenummer: 316

Forslag

4.0.4 Styrke arbeidet for å rekruttere og beholde personell til sektoren og til utdanningene

Begrunnelse

Merker allerede nå enkelte plasser at man ikke klare å holde på personell

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet:

Forslagets intensjon anses ivaretatt i helheten i kap. 4. Oppvekst

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Gjennom å jobbe for bedre arbeidsforhold for ansatte vil en også bidra til økt rekruttering.

Forslag #35

Forslagsstiller: Fagforbundet Troms

Kapittel: 4.0 Oppvekst, 4.0.4

Linjenummer: 319

Forslag

Arbeid for å heve status for yrker innen barnehager, skole og SFO for å få flere ressurser til yrkene.

Begrunnelse

Det er viktig for å få anerkjent yrket og får å få søkere til yrkene.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt gjennom hele kapitlet

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Hovedlinjene peker på utfordringer på arbeidsplassene i oppvekstfeltet.

→ Forslag #66

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 4.0 Oppvekst, 4.0.4

Linjenummer: 319

Forslag

Tilleggspunkt under 319-

- Arbeide for en lærling per arbeidsplass

Begrunnelse

Kommunene særlig må bli flinkere til å ta inn lærlinger

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Ivaretas i prinsipp og handlingsprogram

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Ivaretas i prinsipp og handlingsprogram

→ Forslag #92

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo

Kapittel: 4.0 Oppvekst, 4.0.4

Linjenummer: 319

Forslag

Nytt punkt: **4.0.5** Arbeide for at videreutdanning innenfor fagskoleutdanning anerkjennes.

Begrunnelse

Dette er på tide!

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Intensjonen i forslaget anses ivaretatt i nytt kulepunkt 1.4.1 og 1.4.2

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

1.4.1. Arbeide for at alle yrkesgrupper har en reell mulighet til faglig utvikling, enten gjennom arbeidsplassbaserte ordninger, fagskoler eller høyere utdanning.

1.4.2. Arbeide for å opprettholde og videreutvikle studietilbud på fagskole-, universitet og høyskolenivå

→ Forslag #110

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 4.0 Oppvekst, 4.0.4

Linjenummer: 319

Forslag

Nytt punkt: Arbeide for særaldersgrense for ansatte i SFO og barnehage.

Begrunnelse

Det kan være tøft å stå i en arbeidssituasjon med mye fysisk aktivitet, vold og trusler og det digitale.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Ikke en del av yrkesseksjonens ansvarsområde - tariff og forhandlingsspørsmål.

→ Forslag #111

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 4.0 Oppvekst, 4.0.4

Linjenummer: 319

Forslag

Nytt punkt: Arbeide for at fagarbeidere får plantid.

Begrunnelse

Fagarbeidere har også behov for å planlegge dagen og gjøre klar til aktiviteter.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Avgjøres i forhandlinger om lønn og arbeidstid, men yrkesseksjonen arbeider aktivt for å vise betydningen av planlegging. Brødtekst 4.1

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Pedagogisk ledere må ha tid og rom til å lede det pedagogiske arbeidet i barnehagen, og sørge for at alle barn får et tilrettelagt tilbud. Alle ansatte må ha tid til å planlegge, og gjennomføre de ulike pedagogiske aktivitetene for barnegruppen som helhet og det enkelte barn.

Forslag #118

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 4.0 Oppvekst, 4.0.4

Linjenummer: 319

Forslag

Nytt punkt: Arbeide for at alle som jobber i oppvekst får tilgang til arbeidsklær og/eller klesgodtgjørelse.

Begrunnelse

Arbeidsklær bidrar til felles profilering og synliggjør de ansatte som profesjonelle aktører i sitt yrke. I skole og barnehage utsettes klær for stor slitasje, da det forventes at de ansatte aktivt deltar i lek og aktiviteter sammen med barna.

De ansatte fungerer som viktige rollemodeller. Når de tar på seg lue og votter, følger barna etter – noe som fremmer gode vaner og trygghet i hverdagen. Derfor er det avgjørende at arbeidsklærne holder høy kvalitet. Billige alternativer slites raskt ut, gir ofte utilstrekkelig beskyttelse mot vær og vind, og dekker ikke behovet for lange dager utendørs.

Å investere i robuste og funksjonelle arbeidsklær er derfor en nødvendighet, både for komfort, helse og for å opprettholde en profesjonell standard i arbeidshverdagen.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Ivaretatt i kap. 1.6 om arbeidsmiljø

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

1.6.5 Arbeide for at alle ansatte får hensiktsmessig utstyr og arbeidstøy.

→ Forslag #162

Forslagsstiller: Fagforbundet Finnmark / Finnmarkku Fagalihttu

Kapittel: 4.0 Oppvekst, 4.0.4

Linjenummer: 319

Forslag

4.1.1 Arbeide for å øke grunnbemanninga gjennom hele åpningstiden

Begrunnelse

At ikke bemanningen kuttes etter skoletid

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt gjennom hele kapitlet om oppvekst. Det vises særlig til kulepunktene om SFO.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det antas at det siktes spesielt til SFO.

4.2.1 Arbeide for å øke bemanningen i SFO, og sikre at leder av SFO ikke regnes med i grunnbemanningen i tilbudet.

4.2.2 Arbeide for at ansatte i SFO inkluderes i skolens kompetanseplaner, og at de ansattes kompetanse sikrer ivaretagelse av tilbudet egenart, kvalitet og innholdet i rammeplanen.

4.2.3 Arbeide for at barn med eget vedtak om særskilt tilrettelegging i skoletiden får tilgang på de nødvendige ressurser til å delta i SFO på en likeverdig og inkluderende måte.

→ Forslag #26

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 4.1 Barnehage

Linjenummer: 321

Forslag

Stryke linjene fra 321-331 Linje 336. Nytt kulepunkt «Arbeider for at alle barn får et tilrettelagt tilbud»

Begrunnelse

Det er mye unødvendig tekst.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Teksten er vesentlig endret i det nye forslaget.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Teksten i nytt forslag er noe kortere og tydeligere.

Forslag #77

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus

Kapittel: 4.1 Barnehage

Linjenummer: 328

Forslag

Ny linje etter 328: "Barnehagen skal legge til rette for lek og læring ut fra barnas alder, interesser og funksjonsnivå."

Begrunnelse

Alle har rett til å bli ivaretatt og inkludert i samfunnet ut fra deres forutsetninger og behov.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er dette som er barnehagens (primære) oppgave

Forslag #172

Forslagsstiller: Fagforbundet Trøndelag

Kapittel: 4.1 Barnehage

Linjenummer: 335

Forslag

Arbeide for løpende opptak i barnehage, for å gi barn den omsorgen de trenger og for å sikre tilgang på nødvendig arbeidskraft

Begrunnelse

Retten til barnehageplass må være uavhengig av når på året barnet er født. Foreldre som kunne vært ute i jobb, må søke permisjon- på den måten mister vi viktig og nødvendig arbeidskraft.

Vi ser samtidig at det kreves god planning for god tilvenning slik at både barn og ansatte blir ivaretatt.

Det er økonomisk krevende for foreldre når de må være i permisjon uten lønn.

Vi mener at barn skal ha mulighet til å være i barnehage som er et organisert og pedagogisk tilbud.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Intensjonen ivaretatt gjennom LOs prinsipp - og handlingsprogram, og dermed Fagforbundets overordnede politikk.

Forslag #42

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 4.1 Barnehage, 4.1.1

Linjenummer: 336

Forslag

Arbeide for å styrke den reele bemanningen i barnehagen gjennom hele åpningstiden

Begrunnelse

Mange ansatte opplever at bemanningen er utilstrekkelig og uforsvarlig store deler av dagen.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt gjennom kulepunkt 4.1.1

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

4.1.1 Arbeide for å gjøre «Veilederen for tilstrekkelig bemanning i barnehagen» kjent i sektoren, og dokumentere hvordan bemanningen påvirker kvaliteten i det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

Forslag #85

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo

Kapittel: 4.1 Barnehage, 4.1.1

Linjenummer: 336

Forslag

EndringsForslag 4.1.1 Arbeide for at grunnbemanningen skal gjelde per avdeling/base, samt økes og gjelder hele åpningstiden.

Begrunnelse

Tilstrekkelig bemanning er for vagt!

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt av kulepunkt 4.1.1 Arbeide for å gjøre «Veilederen for tilstrekkelig bemanning i barnehagen» kjent i sektoren, og dokumentere hvordan bemanningen påvirker kvaliteten i det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det legges vekt på en mer overordnet tilnærming.

Forslag #174

Forslagsstiller: Fagforbundet Trøndelag

Kapittel: 4.1 Barnehage, 4.1.1

Linjenummer: 336

Forslag

Arbeide for at det blir flere ansatte pr barn

Begrunnelse

En norm sier så lite og har liten betydning, når den ikke sees i sammenheng med den praktiske hverdagen i barnehagen. Det er antall ansatte som til en hver tid som er på avdeling , sammen med barna, som har betydning. Det er tryggheten og kvaliteten for barna som må ha høyeste prioritet.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt i brødtekst og av kulepunkt 4.1.1

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Behovet for bedre bemanning er tydelig i forslaget til nye hovedlinjer.

Forslag #27

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 4.1 Barnehage, 4.1.4

Linjenummer: 342

Forslag

nytt kulepunkt: arbeide for flere fagarbeidere i barnehagen

Begrunnelse

Vi mener det er viktig at vi jobber for at økning i bemanning også gjelder fagarbeidere

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er behov for flere ansatte generelt, vi fremhever ikke bare en yrkesgruppe.

Forslag #75

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus

Kapittel: 4.1 Barnehage, 4.1.4

Linjenummer: 342

Forslag

Endre setning til: "Arbeide for at barnehagelæreren, barne- og ungdomsarbeideren og det øvrige personalet i barnehagen får bruke sin utdanning og kompetanse i det pedagogiske arbeidet."

Begrunnelse

Dekker arbeidsplassen og ikke en enkelt yrkesgruppe.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

4.1.3 Arbeide for at ansatte i barnehagen får brukt sin kompetanse i det pedagogiske arbeid.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Alle ansatte må bruke kompetansen sin i arbeidet.

Forslag #76

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus

Kapittel: 4.1 Barnehage, 4.1.4

Linjenummer: 342

Forslag

Nytt punkt: 4.1.5 "Arbeide for at de sårbare barna blir fulgt opp"

Begrunnelse

Alle skal bli sett

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Fagforbundet mener barnehagen skal legge til rette for lek og læring ut ifra barns alder, interesser og funksjonsnivå.

Alle ansatte må ha tid til å planlegge, og gjennomføre de ulike pedagogiske aktivitetene for barnegruppen som helhet og det enkelte barn.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Alle barn har rett til oppfølging og ivaretagelse ut ifra sine behov. Det kan virke stigmatiserende å peke ut noen som mer sårbare enn andre.

→ Forslag #86

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo
Kapittel: 4.1 Barnehage, 4.1.4
Linjenummer: 342

Forslag

Nytt punkt 4.1.5 Arbeide for at én pedagogisk leder per avdeling/base ikke skal regnes som en del av grunnbemanningen.

Begrunnelse

Økende press på pedagogiske ledere skal ikke gå utover barnegruppen og de øvrige ansatte

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt i brødtekst: Pedagogisk ledere må ha tid og rom til å lede det pedagogiske arbeidet i barnehagen, og sørge for at alle barn får et tilrettelagt tilbud. OG: Barnehage skal ha en bemanning som ivaretar tjenesten som en pedagogisk virksomhet. Det pedagogiske planleggingsarbeidet skal ikke gå utover antall ansatte som er sammen med barna.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Intensjonen er også ivaretatt gjennom kulepunkt 4.1.1.

→ Forslag #112

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland
Kapittel: 4.1 Barnehage, 4.1.4
Linjenummer: 342

Forslag

Arbeide for at det er grunnbemanning gjennom hele åpningstid, og at det settes inn ekstra bemanning ved plantid.

Begrunnelse

Lagt til "og at det settes inn ekstra bemanning ved plantid." Plantid går utover de som står igjen på jobb og bør planlegges godt, eller settes inn ekstra bemanning.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses delvis ivaretatt i brødtekst: Barnehage skal ha en bemanning som ivaretar tjenesten som en pedagogisk virksomhet. Det pedagogiske planleggingsarbeidet skal ikke gå utover antall ansatte som er sammen med barna.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Viktig med god planlegging. Løsninger må de ansatte og barnehageeier finne fram til i fellesskap.

Forslag #113

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 4.1 Barnehage, 4.1.4

Linjenummer: 342

Forslag

Arbeide for at alle yrkesgrupper får bruke sitt pedagogiske skjønn.

Begrunnelse

Byte ut barnehagelærere med alle yrkesgrupper. Det er ikke bare barnehagelærere som har pedagogisk skjønn.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

4.1.3 Arbeide for at ansatte i barnehagen får brukt sin kompetanse i det pedagogiske arbeid.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det er viktig at alle får bidra med sin kompetanse.

Forslag #145

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 4.1 Barnehage, 4.1.4

Linjenummer: 342

Forslag

Ny linje 342 Arbeide for at alle yrkesgrupper får bruke sitt pedagogiske skjønn.

Begrunnelse

For tungt språk

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslagets intensjon anses ivaretatt av forslagsnummer 113

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Både forslag 113 og 145 handler om at alle ansatte må bruke sitt pedagogiske skjønn. Det er formulert slik i styrets forslag til nye hovedlinjer:

4.1.3 Arbeide for at ansatte i barnehagen får brukt sin kompetanse i det pedagogiske arbeid.

Forslag #87

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo
Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO)
Linjenummer: 343

Forslag

Endring i tekst: SFO skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå, interesser hos barna **og etter intensjonen til rammeplan for SFO, samt** gi barna omsorg og tilsyn. SFO skal utvikle fellesskap og ivareta barns rettigheter til fritid og deres medbestemmelse innenfor barnekonvensjonen. Dette krever nok bemanning med ansatte i hele stillinger, som her tid til planlegging, medvirkning, samarbeide og utviklingsarbeid. Det er viktig med gode muligheter for kompetanseutvikling, etter- og videreutdanning og yrkesgruppene våre må synliggjøres.

Begrunnelse

Hele rammeplanen er gjeldene for SFO

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering: Fagforbundet mener SFO skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna, og gi barna omsorg og tilsyn. SFO skal utvikle fellesskap og ivareta barns rettigheter til fritid og deres medbestemmelse. Dette krever faglig forsvarlig bemanning med ansatte i hele stillinger, som har tid til planlegging, medvirkning, samarbeid og utviklingsarbeid. Nytt nasjonalt system for kompetanse- og karriereutvikling må inkludere ansatte i SFO, og det må legges til rette for at de ansatte kan ta del i dette.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Noe strammere tekst, ellers ganske sammenfallende i innhold.

→ Forslag #xx – savner forlagnummer

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO)
Linjenummer: 348

Forslag

Stryke "i hele stillinger" (Linje 348). Linje 349 etter punktum-351 erstattes med «Arbeide for kompetanseheving.»

Begrunnelse

Man kan ikke ha hel stilling i SFO. Viktig at ansatte i sfo får kompetanseheving

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Nytt nasjonalt system for kompetanse- og karriereutvikling må inkludere ansatte i SFO, og det må legges til rette for at de ansatte kan ta del i dette.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Viktig å sikre SFO-ansattes kompetanseutvikling og bruke de statlige ordningene som finnes.

→ Forslag #146

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland
Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO)
Linjenummer: 348

Forslag

Linje 348 ta bort nok.

Begrunnelse

Det krever bemanning.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Litt uklart hva som menes

Forslag #114

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland
Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO), 4.2.1
Linjenummer: 356

Forslag

Arbeide for å styrke SFOs egenart, kvalitet og innhold, og jobbe for at rammeplanen blir fulgt.

Begrunnelse

Bytte ut ordet synliggjøre med ordet styrke, og legge til setningsledd om rammeplan.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt av kulepunkt 4.2.2 Arbeide for at ansatte i SFO inkluderes i skolens kompetanseplaner, og at de ansattes kompetanse sikrer ivaretagelse av tilbudet egenart, kvalitet og innholdet i rammeplanen.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Vektlegging av kompetanseutvikling og SFOs rammeplan vil bidra til å styrke SFO sin egenart.

Forslag #159

Forslagsstiller: Fagforbundet Vestland
Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO), 4.2.1
Linjenummer: 356

Forslag

Ønsker ny rekkefølge på punktene:
4.2.2 blir 4.2.1
4.2.4 blir 4.2.2
4.2.1 blir 4.2.3
4.2.3 blir 4.2.4

Begrunnelse

Ønsker å ha punktene i "prioritert" rekkefølge.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Tekst i nytt forslag er vesentlig endret, og da gir det ikke mening å endre rekkefølge.

→ Forslag #40

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet
Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO), 4.2.2
Linjenummer: 357

Forslag

Arbeide for bemanningsnorm i SFO

Begrunnelse

Forslag til bemanningsnorm:

1.trinn: 1 voksen pr. 10 barn.

2.-4.trinn: 1 voksen pr. 12 barn.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt gjennom kulepunkt 4.2.1: Arbeide for å øke bemanningen i SFO, og sikre at leder av SFO ikke regnes med i grunnbemanningen i tilbudet.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Fagforbundet er generelt skeptisk til bemanningsnorm.

→ Forslag #78

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus
Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO), 4.2.2
Linjenummer: 357

Forslag

Endre til: Arbeide for bemanningsnorm. 1 voksen pr. 12 barn. (barn med vedtak telles ikke med, her)

Begrunnelse

Sikkerhet for barna og de voksne

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt av av kap. 4.2.1: Arbeide for å øke bemanningen i SFO, og sikre at leder av SFO ikke regnes med i grunnbemanningen i tilbudet.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Fagforbundet er generelt skeptiske til bemanningsnorm.

→ Forslag #115

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland
Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO), 4.2.2
Linjenummer: 357

Forslag

Arbeide for å styrke bemanningen i SFO, og lovfeste en bemanningsnorm på maks 15 barn pr en voksen.

Begrunnelse

Ta bort synliggjøre og lagt til setningsledd om bemanningsnorm. Medlemmene våre ønsker en bemanningsnorm, og det må vi ta på alvor. For å sikre en god start på skolelivet og en trygg overgang fra barnehage til skole, bør vi vurdere å innføre en norm på én voksen per 12 barn for 1.klassingene i SFO. Dette vil gi dem et bedre fundament å stå på i den viktige overgangen fra barnehage til skole.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt av kulepunkt 4.2.1 Arbeide for å øke bemanningen i SFO, og sikre at leder av SFO ikke regnes med i grunnbemanningen i tilbudet.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Fagforbundet er generelt skeptiske til bemanningsnormer. Bemanningsnorm kan også være et tak, slik at en ikke får tilstrekkelig bemanning.

→ Forslag #151

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo
Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO), 4.2.2
Linjenummer: 357

Forslag

EndringsForslag 4.2.2 Arbeide for å synliggjøre og styrke bemanningen i SFO

Begrunnelse

Hovedfokus på bedre bemanning!

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

4.2.1 Arbeide for å øke bemanningen i SFO, og sikre at leder av SFO ikke regnes med i grunnbemanningen i tilbudet.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Samsvarer med forslaget.

Forslag #67

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet
Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO), 4.2.4
Linjenummer: 360

Forslag

arbeide for at barn med behov for tilrettelegging *skal ha ekstra ressurser i SFO tiden*

Begrunnelse

Når barn trener 1-1 behov i skole må de og så ha det o SFO tiden. Når de begynner på mellomtrinnet og får utvidet plass på SFO må det følge med ressurser til barnet.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

4.2.3 Arbeide for at barn med eget vedtak om særskilt tilrettelegging i skoletiden får tilgang på de nødvendige ressurser til å delta i SFO på en likeverdig og inkluderende måte.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Viktig for at alle barn skal ha utbytte av å delta på SFO, og for at ansatte skal få gjort sin jobb på en tilfredsstillende måte

Forslag #79

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus
Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO), 4.2.4
Linjenummer: 360

Forslag

Endres til: "Arbeide for at barn med eget vedtak i skolen også skal følges opp i SFO."

Begrunnelse

Bemanningen i SFO strekker ikke til da det ikke er lagt opp til bemanning, opp mot behovet.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslagets intensjon anses ivaretatt av forslagsnummer 67

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Begge forslag dekkes av kulepunkt 4.2.3: Arbeide for at barn med eget vedtak om særskilt tilrettelegging i skoletiden får tilgang på de nødvendige ressurser til å delta i SFO på en likeverdig og inkluderende måte.

Forslag #147

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland
Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO), 4.2.4
Linjenummer: 360

Forslag

Linje 360 byttes ut med Arbeide for at barn med vedtak i skoletiden, også skal gjelde i SFO tiden.

Begrunnelse

De trenger ressurser i SFO også

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslagets intensjon anses ivaretatt av forslagsnummer 67 og 79

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Følgende formulering anses dekkende for intensjonen i forslaget:

4.2.3 Arbeide for at barn med eget vedtak om særskilt tilrettelegging i skoletiden får tilgang på de nødvendige ressurser til å delta i SFO på en likeverdig og inkluderende måte.

Forslag #152

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo
Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO), 4.2.4
Linjenummer: 361

Forslag

Nytt punkt: 4.2.5 Arbeide for at baseleder skal ha minimum utdanningskrav som BUA

Begrunnelse

Baseleder i SFO har en nøkkelrolle i å lede, planlegge og utvikle et trygt og stimulerende fritidstilbud for barn. Stillingen innebærer både pedagogisk ledelse, personalansvar og oppfølging av barn i ulike utviklingsfaser. For å sikre kvalitet, trygghet og et godt faglig tilbud, bør det stilles krav om minimum utdanning som barne- og ungdomsarbeider.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Ikke hensiktsmessig å definere en minimumsutdanning for SFO-leder.

Forslag #153

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo

Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO), 4.2.4

Linjenummer: 361

Forslag

Nytt punkt: 4.2.6 For å styrke anerkjennelsen av fagskoleutdanningen må videreutdanninger benevnes som "master" og "bachelor" på linje med universitets- og høyskoleutdanninger, ikke som "fagskole-master" eller "fagskole-bachelor".

Begrunnelse

For å sikre reell anerkjennelse av fagskoleutdanningens verdi og kvalitet, må videreutdanninger og høyere kvalifikasjoner fra fagskolene benevnes på samme måte som tilsvarende grader fra universiteter og høyskoler. Dersom man legger til betegnelser som "fagskole-master" eller "fagskole-bachelor", bidrar dette til å svekke utdanningens status i arbeidslivet og i samfunnet generelt.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Vedtatt på LO-kongressen

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Vil bli ivaretatt i Fagforbundets prinsipp og handlingsprogram

Forslag #171

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 4.2 Skolefritidsordning (SFO), 4.2.4

Linjenummer: 361

Forslag

Nytt punkt: Arbeide for at det blir etablert ordninger som gir SFO-personalet muligheten til å utvikle seg faglig, akkurat på samme måte som ansatte i barnehager og skolen.

Begrunnelse

For å sikre kvaliteten og innholdet i skolefritidsordningen, er det avgjørende at vi jobber for å øke kompetansen blant SFO-personalet. Vi må sørge for at de som jobber med barna har den nødvendige kompetansen for å gi dem en trygg, utviklende og meningsfull fritid. Pedagogene i skolen har hatt tilgang til gode videreutdanningstilbud i mange år, og barnehagene har også fått flere muligheter for kompetanseheving. Men i SFO har utviklingen stått på stedet hvil. Dette er et stort gap vi må lukke for å kunne ivareta kvaliteten på tilbudet til barna.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Nytt nasjonalt system for kompetanse- og karriereutvikling må inkludere ansatte i SFO, og det må legges til rette for at de ansatte kan ta del i dette.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Systemet er etablert, men det må jobbes for å inkludere SFO-ansatte i praksis på den enkelte arbeidsplass.

Forslag #170

Forslagsstiller: Fagforbundet Vestland

Kapittel: 4.3 Skole

Linjenummer: 362

Forslag

Forslag til takstendring for 4.3

Begrepet «Laget rundt eleven» forteller at det er mange ulike yrkesgrupper og ressurser som trengs for å skape den gode oppveksten for et barn. Alle ansatte er avhengig av andre for å gjøre en god jobb. Ulik kompetanse og erfaring skaper bedre forståelse for det enkelte barn.

Ny opplæringslov må sikre at laget rundt eleven styrkes. Loven må ivareta de ansattes rettigheter. Flere og kvalifiserte ansatte er nøkkelen til en god skole. Ansatte som tar på seg undervisningsansvar, uten undervisningskompetanse, må få tilbud om veiledning og mulighet til å bli kvalifisert til oppgaven.

Arbeide for at barne- og ungdomsarbeiderens praktisk-pedagogiske kompetanse anerkjennes og får sin plass i det pedagogiske arbeidet, og arbeide for at fagarbeidere og assistenter i skolen får betalt pause inkludert i arbeidstiden, på lik linje med øvrige ansatte i skolen. Mange fagarbeidere og assistenter opplever ulik behandling i forhold til andre yrkesgrupper i skolen når det gjelder arbeidstid og pauser. Det er viktig å utligne disse forskjellene for å sikre rettferdighet og et bærekraftig arbeidsmiljø.

Den norske fellesskolen skal gjøre det mulig for alle elever å fullføre sitt utdanningsløp, og de skal oppleve å bli sett og hørt. Dette vil kreve at skolen har nok ansatte som ser den enkelte. Elevene skal kunne utvikle seg både sosialt og faglig. Barn med særskilte behov må ha tilstrekkelig ressurser hele dagen og inkluderes i meningsfulle fellesskap. Skoleeier må anerkjenne de ansattes kompetanse og ta den i bruk.

Skolebiblioteket er en viktig ressurs i skolens læringsmiljø, og skal bidra til å utvikle elevenes leselyst og deres evne til kritisk tenkning. Skolebiblioteket skal også gi elevene tilgang til kvalitetsikret informasjon.

Begrunnelse

Fagarbeidere og assistenter spiller en viktig rolle i det pedagogiske arbeidet, og deres kompetanse og arbeidsinnsats bør anerkjennes på lik linje med lærere og annet pedagogisk personale. Å sikre betalt pause som en del av arbeidstiden vil bidra til å utligne ulikhetene i arbeidsvilkår mellom yrkesgruppene i skolen. Dette vil skape et mer rettferdig arbeidsmiljø og styrke både trivsel og arbeidskapasitet for disse yrkesgruppene.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses delvis ivaretatt i flere kapitler/kulepunkter

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Tariffspørsmål, som eks. spisepause, er ikke en del av hovedlinjene.

→ Forslag #29

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder

Kapittel: 4.3 Skole

Linjenummer: 367

Forslag

Stryke linje 367-375 til første punktum, Stryke linje 387-388 (punkt 4.3.3)

Begrunnelse

Unødvendig tekst.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Teksten i nytt forslag til hovedlinjer er kortere, og forslaget er ikke relevant

→ Forslag #148

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 4.3 Skole

Linjenummer: 367

Forslag

Linje til 367 til 371 slettes og byttes ut med ny setning. Det er viktig å ha fokus på at laget rundt eleven styrkes.

Begrunnelse

Endret til bedre tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon delvis ivaretatt av brødtekst: "Begrepet «Laget rundt eleven» forteller oss at det er mange ulike yrkesgrupper og ressurser som trengs for å skape den gode oppveksten for et barn."

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

"Laget rundt eleven" gjennomsyrrer YKKO sin skolepolitikk, men det er viktig å se på helheten fra flere vinkler.

Forslag #68

Forslagsstiller: Fagforbundet Innlandet

Kapittel: 4.3 Skole

Linjenummer: 369

Forslag

Ansatte som tar på seg undervisningsansvar, uten undervisningskompetanse, skal få tilbud om veiledning og mulighet til å bli kvalifisert til oppgaven

Begrunnelse

For at den ansatte kan gi barna best mulig undervisning og oppfølging

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Ansatte uten formell undervisningskompetanse som bli pålagt undervisningsansvar, må få veiledning og tilbud om å bli kvalifisert til oppgaven.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Viktig punkt som bidrar til bedre undervisning og kompetanseutvikling for den enkelte.

Forslag #116

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland

Kapittel: 4.3 Skole, 4.3.5

Linjenummer: 390

Forslag

Arbeide for at alle skoler har tilgang til et skolebibliotek, og at det settes av midler både til samlingsutvikling og til formidling av samlingen.

Begrunnelse

Tatt bort setningsledd og erstattet det med samlingsutvikling og formidling av samlingen. Samlingsutvikling betyr at det både kjøpes inn nytt, og at vi også går gjennom og tar bort gammelt og utdatert. Det settes ikke av tid og ressurser til det i skolebiblioteket, og da blir samlingen ikke attraktiv for elevene. Vi må også ha ressurser til formidling av samlingen.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Skolebiblioteket er en viktig ressurs i skolens læringsmiljø, og skal bidra til å utvikle elevenes leselyst og deres evne til kritisk tenkning, og gi elevene tilgang til kvalitetssikret informasjon.

Og: 4.3.3. Arbeide for at alle elever har tilgang til skolebibliotek med bibliotekfaglige ressurser.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Et godt skolebibliotek forutsetter ressurser til utvikling og formidling av samlingen på biblioteket.

→ Forslag #149

Forslagsstiller: Fagforbundet Nordland

Kapittel: 4.3 Skole, 4.3.5,

Linjenummer: 390

Forslag

Linje 378 og linje 380 og linje 390. Skolebibliotek / folkebibliotek

Begrunnelse

Tilføyes

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres ikke

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Skolebibliotek og folkebibliotek er ikke det samme. Folkebiblioteket er omtalt i kap. 3.2

→ Forslag #154

Forslagsstiller: Fagforbundet Oslo

Kapittel: 4.3 Skole, 4.3.5

Linjenummer: 391

Forslag

EndringsForslag 4.3.5 Arbeide for at alle skoler skal ha egne skolebibliotek med bibliotekfaglige ressurser

Begrunnelse

Uten egne skolebibliotek og kvalifiserte ansatte, svekkes mulighetene for å nå nasjonale mål om økt leselyst, bedre leseferdigheter og livslang læring. Å sikre skolebibliotek med faglig ressurspersonell på alle skoler er derfor en investering i både elevenes utdanning og i et inkluderende, kunnskapsrikt samfunn.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

4.3.3. Arbeide for at alle elever har tilgang til skolebibliotek med bibliotekfaglige ressurser.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Fokus på at det er en rettighet vi mener elevene bør ha.

Forslag #155**Forslagsstiller:** Fagforbundet Oslo**Kapittel:** 4.4 Partnerskap mot mobbing**Linjenummer:** 392**Forslag**

Endringsforslag til brødtekst:

For å styrke kunnskapen om og arbeidet med forebygging av mobbing, må det etableres tydelige rammer, forankret i forskningsbaserte strategier. Ansatte må få regelmessig opplæring i å identifisere, håndtere og forebygge mobbing, og det bør gjennomføres systematiske kartlegginger for å avdekke uheldige samspillsmønstre.

Forebyggende tiltak må inkludere implementering av programmer som fremmer et inkluderende og trygt miljø, i tett samarbeid med foresatte. Ansatte skal være tydelige rollemodeller og følge aktivitetsplikten ved å aktivt følge med på barnas trivsel og raskt gripe inn ved bekymring.

Regelmessig evaluering og justering av tiltakene er nødvendig for å sikre at innsatsen er effektiv og tilpasset de utfordringer som til enhver tid eksisterer.

Ved å følge disse prinsippene styrker vi det systematiske arbeidet mot mobbing og skaper et miljø preget av trygghet, respekt og fellesskap for alle barn og unge.

Begrunnelse

Mobbing og utestenging kan forekomme allerede i tidlig alder, og det skader barns psykiske helse, utvikling og livskvalitet. Å arbeide systematisk og kunnskapsbasert med forebygging i både barnehage, skole og SFO er derfor avgjørende for å sikre at alle barn og unge opplever trygghet, inkludering og respekt i hverdagen.

Ved å gi ansatte i barnehager, skoler og SFO regelmessig opplæring, kartlegge barns samspill, involvere foresatte og ta i bruk forskningsbaserte metoder, styrker vi evnen til å oppdage og håndtere mobbing tidlig. Klare rammer for aktivitetsplikt og kontinuerlig evaluering av tiltak bidrar til at innsatsen holder høy kvalitet over tid og tilpasses de aktuelle utfordringene barna møter.

Et trygt og inkluderende oppvekstmiljø er en grunnleggende forutsetning for barns trivsel, læring og helhetlige utvikling. Forebygging av mobbing må derfor være en integrert del av det daglige arbeidet i barnehager, skoler og SFO, basert på faglig kompetanse, systematikk og tett samarbeid med foresatte.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt i brødtekst: Det er skoleeiers ansvar at alle elever og ansatte har gode og trygge arbeidsforhold. Alle som har en rolle i skolemiljøet, må inkluderes i dette arbeidet.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Partnerskap mot mobbing er tatt ut som eget kapittel. Det er mer hensiktsmessig å fokusere på overordnet ansvar.

Forslag #30

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 4.4 Partnerskap mot mobbing
Linjenummer: 393

Forslag

Stryke linje 393-397

Begrunnelse

Unødvendig mye tekst

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Partnerskap mot mobbing er tatt ut som eget kapittel

Forslag #117

Forslagsstiller: Fagforbundet Rogaland
Kapittel: 4.4 Partnerskap mot mobbing, 4.4.1
Linjenummer: 402

Forslag

Nytt punkt: Arbeide for at skoleeier/kommune tar ansvar i det mobbeforebyggende arbeidet, og har en beredskapsplan mot mobbing, og at den er kjent.

Begrunnelse

Det må jobbes med mobbing på alle nivå og her savnet vi det overordnede nivået.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Forslaget tiltres med følgende formulering:

Det er skoleeiers ansvar at alle elever og ansatte har gode og trygge arbeidsforhold. Alle som har en rolle i skolemiljøet, må inkluderes i dette arbeidet.

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Viktig å plassere ansvaret der det hører hjemme

→ Forslag #36

Forslagsstiller: Fagforbundet Troms
Kapittel: 4.4 Partnerskap mot mobbing, 4.4.2
Linjenummer: 407

Forslag

Nytt punkt. Beredskapsplan på arbeidsplassen for vold og trusler.

Begrunnelse

Når en krisesituasjon oppstår må alle ansatte vite hva de skal gjøre.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Forslagets intensjon anses ivaretatt i brødtekst: Det er skoleeiers ansvar at alle elever og ansatte har gode og trygge arbeidsforhold. Alle som har en rolle i skolemiljøet, må inkluderes i dette arbeidet.

Begrunnelse Yrkesseksjonsstyret

Kapittel om Partnerskap mot mobbing er tatt ut som eget kapittel. Viktig å se hvilket system det er en del av.

→ Forslag #31

Forslagsstiller: Fagforbundet Agder
Kapittel: 5.0 Andre forslag
Linjenummer: 408

Forslag

Dokumentet har gjennomgående mye tekst som må krympes derav våre mange forslag.

Begrunnelse

Det er viktig at vi får et dokument som er brukbart og forståelig ute i yrkesseksjonen i fagforeningene. I denne formen er det veldig mye tekst som ikke hjelper det ytterste ledd med å ta i bruk dokumentet.

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Dokumentet er vesentlig endret

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Det må nødvendigvis være noe tekst for at vi skal ha et felles grunnlag å jobbe ut ifra. Hva som er for mye og for lite blir individuelt. Hovedlinjene er et utgangspunkt for arbeidet som skal gjøres på fylkesnivå og i fagforeningene, og da er det viktig med en felles forståelse.

Forslag #80

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus

Kapittel: 5.0 Andre forslag

Linjenummer: 408

Forslag

Jobbe for å få tillitsvalgte fra kirke og gravferd inn i styrer, både lokalt og på fylkesnivå/nasjonalt.

Begrunnelse

j.f kap. 2.1.1 linje 161-163. "ivareta alle ansattes behov"

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Det er alltid viktig å rekruttere medlemmer og tillitsvalgte

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Yrkesseksjonen har ikke hatt tradisjon for å ta dette inn i hovedlinjene.

Forslag #81

Forslagsstiller: Fagforbundet Akershus

Kapittel: 5.0 Andre forslag

Linjenummer: 408

Forslag

Punkt om arbeidsklær. Punkt om Vold og trusler.

Begrunnelse

Savnes

Yrkesseksjonsstyrets innstilling

Annet: Ivaretatt i kapittel om arbeidsmiljø

Yrkesseksjonsstyrets begrunnelse

Ivaretatt i kapittel om arbeidsmiljø

FAGFORBUNDET

Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst
6. ordinære landskonferanse
26.–27. november 2025